

Christian Wendelborg

Analyser av indekser på Skoleporten 2011

Analyse av Elevundersøkelsen 2011 på fylkes- og
nasjonalt nivå for 7. og 10. trinn, samt VG1

Rapport 2011

Mangfold og inkludering

Christian Wendelborg

Analysér av indekser på Skoleporten 2011

Analyse av Elevundersøkelsen 2011 på fylkes- og
nasjonalt nivå for 7. og 10. trinn, samt VG1

 NTNU Samfunnsforskning AS

Postadresse: NTNU Dragvoll, 7491 Trondheim
Besøksadresse: Dragvoll Allé 38 B

Telefon: 73 59 63 00
Telefaks: 73 59 62 24

E-post: kontakt@samfunn.ntnu.no
Web.: www.ntnusamfunnsforskning.no

Foretaksnr. NO 986 243 836

NTNU Samfunnsforskning AS
Avdeling for mangfold og inkludering
Juni 2011

ISBN 978-82-7570-245-4

FORORD

Denne rapporten er en analyse av indeksene som presenteres i Skoleporten ut fra data fra Elevundersøkelsen 2011, samt elevundersøkelsene i perioden 2007-2010. Analysene er gjennomført på nasjonalt nivå og på fylkes nivå og for hvert obligatorisk årstrinn. Det vil si 7. og 10. trinn, samt VG1. Resultatene fra årets undersøkelse sammenlignes med tidligere års undersøkelser.

Dette er andre rapportering av tre fra årets undersøkelse. Oppdragsgiver er Utdanningsdirektoratet. Vi vil i den forbindelse gjerne takke Petter Haagenen fra Utdanningsdirektoratet for godt samarbeid. Vi vil også takke Jens-Petter Farnes ved Conexus som har gjort dataene fra elevundersøkelsen tilgjengelige for NTNU Samfunnsforskning til rett tid, samt raske tilbakemeldinger og bistand når vi har bedt om det.

Ved NTNU Samfunnsforskning er det undertegnende som har gjennomført analysene og skrevet rapporten. Arbeidet er kvalitetssikret ved at Professor Einar Skaalvik, Professor Jan Tøssebro, seniorforsker Gry Mette D. Haugen og direktør Bente Aina Ingebrigtsen har lest gjennom, kommentert og gitt innspill til rapporten.

Prosjektleder, juni 2011

Christian Wendelborg

INNHold

	side
FORORD	iii
INNHold	v
TABELLER	vi
1. Introduksjon	1
1.1 Om Indeksene	2
1.1.1 Trivsel med lærer	2
1.1.2 Sosial trivsel	2
1.1.3 Mestring	3
1.1.4 Faglig Utfordring	3
1.1.5 Elevdemokrati	3
1.1.6 Fysisk læringsmiljø	4
1.1.7 Mobbing på skolen	4
1.1.8 Motivasjon	4
1.1.9 Faglig veiledning	5
1.1.10 Medbestemmelse	5
1.1.11 Karriereveiledning	6
1.2 Om analysene	6
2. Indekser på nasjonalt nivå	9
3. Fylkesvise analyser	13
3.1 Trivsel med lærer	13
3.2 Sosial Trivsel	16
3.3 Mestring	19
3.4 Faglig utfordring	22
3.5 Elevdemokrati	24
3.6 Fysisk læringsmiljø	27
3.7 Mobbing på skolen	30
3.8 Motivasjon	33
3.9 Faglig veiledning	36
3.10 Medbestemmelse	39
3.11 Karriereveiledning	41
4. Oppsummering	43
LITTERATUR	45

TABELLER

Tabell		side
Tabell 1.1	Antall elever på obligatoriske klassetrinn som har svart på Elevundersøkelsen 2011 og andel av alle elever på trinnet	1
Tabell 1.2	Effektmål og effektstørrelse	7
Tabell 1.3	Eksempel på hvordan tabellene skal leses	8
Tabell 2.1	Indekser nasjonalt nivå 7.trinn. Gjennomsnitt og Standardavvik	9
Tabell 2.2	Indekser nasjonalt nivå 10.trinn. Gjennomsnitt og Standardavvik	10
Tabell 2.3	Indekser nasjonalt nivå VG1. Gjennomsnitt og Standardavvik	11
Tabell 3.1	Trivsel med lærer – 7. trinn fordelt på fylke. Gjennomsnitt, endring i gjennomsnitt og Cohens d.	13
Tabell 3.2	Trivsel med lærer – 10. trinn fordelt på fylke. Gjennomsnitt, endring i gjennomsnitt og Cohens d.	14
Tabell 3.3	Trivsel med lærer – VG1 fordelt på fylke. Gjennomsnitt, endring i gjennomsnitt og Cohens d.	15
Tabell 3.4	Sosial trivsel – 7. trinn fordelt på fylke. Gjennomsnitt, endring i gjennomsnitt og Cohens d.	16
Tabell 3.5	Sosial trivsel – 10. trinn fordelt på fylke. Gjennomsnitt, endring i gjennomsnitt og Cohens d.	17
Tabell 3.6	Sosial trivsel – VG1 fordelt på fylke. Gjennomsnitt, endring i gjennomsnitt og Cohens d.	18
Tabell 3.7	Mestring – 7. trinn fordelt på fylke. Gjennomsnitt, endring i gjennomsnitt og Cohens d.	19
Tabell 3.8	Mestring – 10. trinn fordelt på fylke. Gjennomsnitt, endring i gjennomsnitt og Cohens d.	20
Tabell 3.9	Mestring – VG1 fordelt på fylke. Gjennomsnitt, endring i gjennomsnitt og Cohens d.	21
Tabell 3.10	Faglig utfordring – 10. trinn fordelt på fylke. Gjennomsnitt, endring i gjennomsnitt og Cohens d.	22
Tabell 3.11	Faglig utfordring – VG1 fordelt på fylke. Gjennomsnitt, endring i gjennomsnitt og Cohens d.	23
Tabell 3.12	Elevdemokrati – 7. trinn fordelt på fylke. Gjennomsnitt, endring i gjennomsnitt og Cohens d.	24
Tabell 3.13	Elevdemokrati – 10. trinn fordelt på fylke. Gjennomsnitt, endring i gjennomsnitt og Cohens d.	25
Tabell 3.14	Elevdemokrati – VG1 fordelt på fylke. Gjennomsnitt, endring i gjennomsnitt og Cohens d.	26
Tabell 3.15	Fysisk læringsmiljø – 7. trinn fordelt på fylke. Gjennomsnitt, endring i gjennomsnitt og Cohens d.	27
Tabell 3.16	Fysisk læringsmiljø – 10. trinn fordelt på fylke. Gjennomsnitt, endring i gjennomsnitt og Cohens d.	28
Tabell 3.17	Fysisk læringsmiljø – VG1 fordelt på fylke. Gjennomsnitt, endring i gjennomsnitt og Cohens d.	29
Tabell 3.18	Mobbing – 7. trinn fordelt på fylke. Gjennomsnitt, endring i gjennomsnitt og Cohens d.	30

Tabell 3.19	Mobbing – 10. trinn fordelt på fylke. Gjennomsnitt, endring i gjennomsnitt og Cohens d.	31
Tabell 3.20	Mobbing – VG1 fordelt på fylke. Gjennomsnitt, endring i gjennomsnitt og Cohens d.	32
Tabell 3.21	Motivasjon – 7. trinn fordelt på fylke. Gjennomsnitt, endring i gjennomsnitt og Cohens d.	33
Tabell 3.22	Motivasjon – 10. trinn fordelt på fylke. Gjennomsnitt, endring i gjennomsnitt og Cohens d.	33
Tabell 3.23	Motivasjon – VG1 fordelt på fylke. Gjennomsnitt, endring i gjennomsnitt og Cohens d.	35
Tabell 3.24	Faglig veiledning – 7. trinn fordelt på fylke. Gjennomsnitt, endring i gjennomsnitt og Cohens d.	36
Tabell 3.25	Faglig veiledning – 10. trinn fordelt på fylke. Gjennomsnitt, endring i gjennomsnitt og Cohens d.	37
Tabell 3.26	Faglig veiledning – VG1 fordelt på fylke. Gjennomsnitt, endring i gjennomsnitt og Cohens d.	38
Tabell 3.27	Medbestemmelse – 10. trinn fordelt på fylke. Gjennomsnitt, endring i gjennomsnitt og Cohens d.	39
Tabell 3.28	Medbestemmelse – VG1 fordelt på fylke. Gjennomsnitt, endring i gjennomsnitt og Cohens d.	40
Tabell 3.29	Karriereveiledning – 10. trinn fordelt på fylke. Gjennomsnitt, endring i gjennomsnitt og Cohens d.	41
Tabell 3.30	Karriereveiledning – VG1 fordelt på fylke. Gjennomsnitt, endring i gjennomsnitt og Cohens d.	42

1. Introduksjon

Alle elever i grunnskoler og videregående opplæring har i følge § 9a i opplæringslova “rett til eit godt fysisk og psykososialt miljø som fremjar helse, trivsel og læring”. Med denne paragrafen skal elever og foreldre ha fått større brukermedvirkning og bedre klagerett, samtidig som skolen har fått tydeligere plikter, særlig når det gjeld det psykososiale miljøet. Elevundersøkelsen er et viktig verktøy for videreutvikling og kvalitetssikring av læringsmiljøet til elever i grunnskolen og videregående opplæring. Elevundersøkelsen er en nettbasert spørreundersøkelse hvor elever fra 5. trinn til utvideregående opplæring skal få si sin mening om forhold som er viktige for å lære og å trives på skolen. Det er obligatorisk for skolene å gjennomføre Elevundersøkelsen for 7. og 10. trinn, samt for VG1, mens det er frivillig å delta for øvrige trinn. Det er Utdanningsdirektoratet som er ansvarlig for gjennomførelsen av Elevundersøkelsen, mens NTNU Samfunnsforskning er ansvarlig for analyser og rapportering.

Tabell 1.1 Antall elever på obligatoriske klassetrinn som har svart på Elevundersøkelsen 2011 og andel av alle inviterte elever (Hentet fra Rapportportalen for Elevundersøkelsen)

Klassetrinn	Antall svart	Prosent av alle inviterte
7. trinn	56753	92.7
10. trinn	54511	85.6
VG1	57774	81.2

Tabell 1.1 viser at særlig på 7. trinn er det en stor andel av samtlige inviterte 7. trinnselever i landet som har deltatt, rundt 92 prosent. Det er litt mindre andel 10. trinnselever som har deltatt – rundt 86 prosent, mens andelen elever på VG1 som har svart er 81.2 prosent.

Denne rapporten er en analyse av hvordan elevene har svart på spørsmål som inngår i indeksene på Skoleporten (www.skoleporten.no). Analysene inkluderer bare de årstrinn der det er obligatorisk for skolene å gjennomføre Elevundersøkelsen. Rapporten gir en analyse av hvordan elevene på disse årstrinnene har svart på de elleve indeksene som presenteres i Skoleporten. I tillegg rapporteres det her forskjeller mellom fylker og utvikling over tid – fra 2007 til 2011.

Indeksene i Skoleporten er:

- Trivsel med lærer
- Sosial trivsel
- Mestring (Kun 2010 og 2011)
- Faglig utfordring (kun 10. årstrinn og VG1)
- Elevdemokrati
- Fysisk læringsmiljø
- Mobbing på skolen

- Motivasjon
- Faglig veiledning
- Medbestemmelse (kun 10. årstrinn og VG1)
- Karriereveiledning (kun 10. årstrinn og VG1)

1.1 Om Indeksene

Indeksene består av et eller flere spørsmål som er slått sammen. Da indeksene ble utarbeidet ble det kjørt reliabilitetstester og faktoranalyser for å undersøke om at spørsmålene målte aspekter ved det samme fenomen. Eksempelvis *Trivsel med lærer*. Samtlige indekser har fått tilfredsstillende resultater på disse testene. Når det gjelder indeksene *Faglig utfordring* og *Mobbing på skolen* består de kun av ett spørsmål hver. Vi kan dermed ikke kjøre slike reliabilitetsanalyser på disse, men vi må stole på at spørsmålsformuleringene er så presise og gode at de måler de begrep de er ment å måle. Samtlige spørsmål har fem kategorier som går fra en til fem. Når en indeks er satt sammen av flere spørsmål er verdiene elevene har gitt på hvert spørsmål i indeksen summert og delt på antall spørsmål det er i indeksen. Det vil si at også indekser som er slått sammen av flere spørsmål går fra en til fem. Bare elever som har svart på samtlige spørsmål i en indeks er tatt med i analysene.

1.1.1 Trivsel med lærer

Indeksen viser elevenes trivsel med lærerne knyttet til fag og i hvilken grad eleven opplever at lærerne er hyggelige. Indeksen består av følgende spørsmål og graderinger:

- Trives du sammen med lærerne dine?
- Har du lærere som gir deg lyst til å jobbe med fagene?
- Svaralternativene:
 - I alle eller de fleste fag (5) - I mange fag (4) - I noen fag (3) - I svært få fag (2) - Ikke i noen fag (1)
- Er lærerne dine hyggelige mot deg?
- Svaralternativene:
 - Svært ofte eller alltid (5) – Ofte (4) - Av og til (3) – Sjelden (2) – Aldri (1)

1.1.2 Sosial trivsel

Indeksen viser elevenes sosiale trivsel på skolen, inkludert trivsel med medelever. Indeksen består av følgende tre spørsmål:

- Trives du godt på skolen?

- Trives du sammen med elevene i gruppa/klassen din?
- Trives du i friminuttene/fritimene?
- Svaralternativer:
 - Trives svært godt(5) - Trives godt(4) - Trives litt(3) - Trives ikke noe særlig(2) - Trives ikke i det hele tatt(1)

1.1.3 Mestring

Indeksen viser hvor ofte elevene opplever å mestre ulike oppgaver de møter i skolearbeidet. Indeksen består av tre følgende spørsmål:

- Tenk på når du får arbeidsoppgaver på skolen som du skal gjøre på egen hånd. Hvor ofte klarer du oppgavene alene?
- Hvor ofte greier du de oppgavene du har som lekse uten å be om hjelp?
- Tenk på når læreren går gjennom og forklarer nytt stoff på skolen. Hvor ofte forstår du det som læreren gjennomgår og forklarer?
- Svaralternativer:
 - Alltid (5) – Ofte (4) – Noen ganger (3) – Sjelden (2) – Aldri (1)

1.1.4 Faglig Utfordring

Faglig utfordring består kun av ett spørsmål.

- Får du nok utfordringer på skolen?
- Svaralternativer:
 - Svært ofte eller alltid (5) – Ofte (4) - Av og til (3) – Sjelden (2) – Aldri (1)

1.1.5 Elevdemokrati

Indeksen viser elevenes vurdering av elevrådsarbeidet ved skolen og om skolen hører på elevrådet sine forslag. Indeksen består av følgende to spørsmål og gradering:

- Hvor godt arbeid synes du elevrådet gjør på skolen?
- Svaralternativene:
 - Svært godt (5) – Godt (4) - Litt godt (3) – Dårlig (2) - Svært dårlig (1)
- Hører skolen på elevenes forslag?
- Svaralternativene:
 - Svært ofte eller alltid (5) – Ofte (4) - Av og til (3) – Sjelden (2) - Aldri(1)

1.1.6 Fysisk læringsmiljø

Indeksen viser elevenes vurdering av 10 forhold tilknyttet det fysiske læringsmiljøet. Indeksen består av følgende spørsmål:

- Er du fornøyd med følgende forhold på skolen?
 - Luften i klasserommene
 - Temperaturen i klasserommene
 - Klasserommene ellers
 - Lærebøker og utstyr
 - Skolebibliotek
 - Toaletter
 - Garderobe og dusj
 - Skolebygget
 - Renhold/vasking
 - Uteområdet elevene kan bruke i friminuttene
 - Svaralternativer:
 - Svært fornøyd (5) – Fornøyd (4) - Ganske fornøyd (3) - Litt fornøyd (2) - Ikke særlig fornøyd (1)

1.1.7 Mobbing på skolen

I Elevundersøkelsen er begrepet mobbing tillagt følgende betydning:

Med mobbing mener vi gjentatt negativ eller "ondsinnert" atferd fra en eller flere rettet mot en elev som har vanskelig for å forsvare seg. Gjentatt erting på en ubehagelig og sårende måte er også mobbing.

I spørreskjemaet ble først elevene forklart hva mobbing er (jfr. definisjonen) og deretter fikk de følgende spørsmålsformulering:

- Er du blitt mobbet på skolen de siste månedene?
 - Svaralternativer:
 - Ikke i det hele tatt (5) - En sjelden gang (4) - 2 eller 3 ganger i måneden (3) - Omtrent 1 gang i uken (2) Flere ganger i uken (1)

Merk at denne variabelen er snudd i analysene. Det betyr at jo nærmere gjennomsnittsverdien er 1 jo mindre mobbing på skolen opplever elevene.

1.1.8 Motivasjon

Indeksen viser elevenes generelle motivasjon for skolearbeid og inkluderer ulike mål på motivasjon som interesse og lærelyst. Indeksen består av følgende fire spørsmål:

- Gjør du leksene dine?
- Er du interessert i å lære på skolen?
 - Svaralternativer:
 - I alle eller de fleste fag (5) - I mange fag (4) - I noen fag (3) - I svært få fag (2) - Ikke i noen fag (1)
- Hvor godt liker du skolearbeidet?
 - Svaralternativer:
 - Svært godt (5) – Godt (4) - Nokså godt (3) - Ikke særlig godt (2) - Ikke i det hele tatt (1)
- Følger du med og hører etter når læreren snakker?
 - Svaralternativer:
 - Svært ofte eller alltid (5) – Ofte (4) - Av og til (3) – Sjelden (2) – Aldri (1)

1.1.9 Faglig veiledning

Indeksen viser i hvilken grad elevene føler de får god veiledning i forhold til hvordan de kan forbedre seg og hvilke krav som stilles til det faglige arbeidet. Indeksen består av følgende to spørsmål:

- Forteller lærerne hva du bør gjøre for at du skal bli bedre i fagene?
 - Svaralternativer:
 - I alle eller de fleste fag (5) - I mange fag (4) - I noen fag (3) - I svært få fag (2) - Ikke i noen fag (1)
- Hvor ofte forteller lærerne deg hva du bør gjøre for at du skal bli bedre i fagene?
 - Svaralternativer:
 - Flere ganger i uken (5) - 1 gang i uken (4) - 1-3 ganger i måneden (3) - 2-4 ganger i halvåret (2) - Sjeldnere enn 2-4 ganger i halvåret (1)

1.1.10 Medbestemmelse

Indeksen viser elevenes opplevelse av å få være med å bestemme arbeidsmål, arbeidsplaner, arbeidsmåter og hva som skal vektlegges ved vurderinger i forhold til fag. Indeksen består av følgende seks spørsmål:

- Får du være med å bestemme hva det skal legges vekt på når ditt arbeid skal vurderes?
- I hvor mange fag får du være med på å:
 - lage arbeidsplaner(ukeplan, periodeplan, årsplan) i fagene?

- velge mellom ulike oppgavetyper i fagene?
- velge arbeidsmåter i fagene?
- Har lærerne forklart hvordan elevene kan være med på å bestemme hvordan dere skal arbeide med fagene?
- Oppmunttrer lærerne til at elevene kan være med på å bestemme hvordan dere skal arbeide med fagene?
- Svaralternativer:
 - I alle eller de fleste fag (5) - I mange fag (4) - I noen fag (3) - I svært få fag (2) - Ikke i noen fag (1)

1.1.11 Karriereveiledning

Denne indeksen viser elevenes vurdering av den informasjonen de får i forhold til utdanningsvalg. Indeksen består av følgende to spørsmål:

- I hvilken grad er du fornøyd med informasjonen fra ungdomsskolen i forhold til å velge type videregående opplæring som passer for deg?
- I hvilken grad er du fornøyd med informasjonen du får på skolen om ulike utdannings- og yrkes-valg?
- Svaralternativer:
 - Svært fornøyd (5) – Fornøyd (4) - Verken fornøyd eller misfornøyd (3) – Misfornøyd (2) - Svært misfornøyd (1)

1.2 Om analysene

Når vi presenterer og analyserer indeksene og ser på forskjeller mellom fylker og endring over tid ser vi på gjennomsnittsverdiene på årstrinn og i hvert enkelt fylke. Når vi leser gjennomsnittsverdiene må vi relatere de til de skalaene som er brukt. Disse skalaene går i positiv retning. Det vil si at skalaene går fra en til fem. Jo høyere gjennomsnittsverdi jo bedre er det. Hvis vi ser på indeksen *Trivsel med lærer* tolker vi det slik at jo mer gjennomsnittsverdien nærmer seg fem, jo bedre trivsel med læreren er det. Her er det et viktig unntak. For indeksen *Mobbing på skolen* er skalaen motsatt. Det vil si hvor nærmere gjennomsnittsverdien er en, jo mindre mobbing er det.

I analyser av forskjeller i resultat over tid, og mellom grupper, bruker vi ofte begrepet statistisk signifikante forskjeller. Når vi bruker begrepet statistisk signifikant resultat mener man, enkelt sagt, at forskjellen ikke skyldes tilfeldigheter. Det vil si at det er ikke tilfeldigheter eller målefeil som gjør at vi finner forskjeller eller sammenhenger, men noen egenskaper i gruppene eller det vi måler som gjør at vi finner disse forskjellene. Et statistisk signifikant resultat er altså et mål på hvor sikker vi kan være på at resultatene vi finner i et utvalg kan generaliseres og hvor sikkert vi kan si at resultatene også gjelder en større populasjon.

Nå er det slik at Elevundersøkelsen er en populasjonsundersøkelse for trinn 7, trinn 10 og Vg1. Det vil si at samtlige elever i prinsippet skal delta og det er ikke en utvalgsundersøkelse for disse trinnene. Det betyr at det ikke er nødvendig med slutningsstatistikk og signifikanstester for disse trinnene i og med at vi ikke skal generalisere fra et utvalg til en populasjon. De forskjellene vi finner er i populasjonen i og med at vi har målt hele populasjonen. Men vi vil gjerne si noe om størrelsen på forskjellene mellom fylker eller størrelsen på forskjellene i resultat over tid. Er det store og betydningsfulle forskjeller eller er forskjellene små, trivielle og ikke av praktisk betydning. Derfor vil vi benytte oss av et effektmål som heter Cohens d for å se på størrelsen på forskjeller mellom fylker og endringer over tid. Når det i denne rapporten refereres til signifikante resultat refereres det ikke til generalisering, men på størrelsen på forskjeller. Cohens d benyttes dermed her som et signifikans mål og er et mål på effektstørrelse. Den beregnes som forskjellen i gjennomsnittsverdi mellom to grupper delt på samlet standardavvik i de to gruppene (Cohen, 1988). Standardavvik er et mål på spredning. Det vil si i hvilken grad svarfordelingen klumper seg rundt gjennomsnittet eller er mer spredt over hele skalaen. Cohens d er derfor et mål som viser om forskjellen mellom gruppene er betydningsfull, triviell eller om den har noen praktisk betydning.

Tabell 1.2 *Effektmål og effektstørrelse*

Effektmål	Ingen/svak effekt	Liten effekt	Moderat effekt	Stor effekt
Cohens d	0-0.19	0.2-0.49	0.5-0.79	>0.8

Tabell 1.2 viser hvordan vi tolker Cohens d .

Når det gjelder Cohens d må vi ta noen forbehold. Cohens d er hensiktsmessig å bruke når det er naturlig å bruke gjennomsnittsverdi som mål på sentraltendens og når variablene/indeksene ikke er for skjevfordelt/bryter forutsetningen for normalfordeling. Enkelte indekser er svært skjevfordelt. Dette gjelder spesielt *Sosial trivsel* og *Mobbing på skolen*. Vi må derfor være forsiktig med å tolke for mye ut fra Cohens d særlig for disse indeksene, men dette effektmålet vil likevel gi oss en indikasjon på størrelsen på forskjellene.

Når det gjelder de fylkesvise analysene vil det for hvert år markeres hvilket fylke som skårer høyest på indeksen og hvilket fylke som skårer lavest. Fylket som har skåret høyest markeres med grønt, mens fylket som skårer lavest markeres med rødt. For hvert år blir Cohens d beregnet for fylket som skårer høyet og lavest. I nederste rad i hver tabell vises denne effektstørrelsen og om det er ingen, liten, moderat eller stor forskjell mellom de to fylkene. I hver tabell blir også det markert hvilket fylket som har endret seg mest fra 2007 til 2011. Dette fylket blir markert i gult i siste kolonne med overskrift *Endring 2007-2011*. I nederste rad i denne kolonnen er Cohens d beregnet for denne endringen. Det vil si effektstørrelsen på forskjellen fra 2007 og 2011 og om det er ingen, liten, moderat eller stor endring.

Tabell 1.3 Eksempel på hvordan tabellene skal leses

	Trivsel med lærer					Endring 2007-2011
	2007	2008	2009	2010	2011	
1 Østfold	4.05	4.04	4.04	4.12	4.12	0.07
2 Akershus	3.98	4.01	4.03	4.11	4.14	0.16
3 Oslo	3.94	3.98	3.98	4.10	4.11	0.17
4 Hedmark	4.03	4.04	4.09	4.15	4.17	0.14
5 Oppland	4.06	4.09	4.10	4.17	4.13	0.07
6 Buskerud	4.04	4.10	4.05	4.17	4.11	0.07
7 Vestfold	4.00	3.97	3.98	4.10	4.08	0.08
8 Telemark	3.97	4.05	4.00	4.03	4.08	0.11
9 Aust-Agder	3.91	3.89	3.95	3.97	4.04	0.13
10 Vest-Agder	4.01	4.05	4.07	4.07	4.16	0.15
11 Rogaland	3.95	3.96	3.99	4.09	4.09	0.14
12 Hordaland	3.99	3.93	3.96	4.04	4.05	0.06
14 Sogn og Fjordane	4.07	4.00	4.06	4.22	4.20	0.13
15 Møre og Romsdal	3.95	3.95	4.04	4.05	4.07	0.12
16 Sør-Trøndelag	3.92	3.97	3.98	4.04	4.03	0.11
17 Nord-Trøndelag	3.92	3.94	3.99	4.03	4.03	0.11
18 Nordland	3.92	3.85	3.94	3.93	3.98	0.06
19 Troms	3.84	3.86	3.89	4.01	3.96	0.12
20 Finnmark	3.93	3.77	3.85	3.87	3.96	0.03
Total	3.98	3.98	4.00	4.08	4.09	0.11
<i>Cohens d max min</i>	<i>0.28</i>	<i>0.39</i>	<i>0.30</i>	<i>0.47</i>	<i>0.31</i>	<i>0.21</i>

Tabell 1.3 viser at i 2007 var det Sogn og Fjordane som skårte høyest på indeksen med en gjennomsnittsverdi på 4.07, mens elevene i Troms skårte lavest med en gjennomsnittsverdi på 3.84. I nederste rad ser vi at denne forskjellen får en Cohens *d* på 0.28 som betyr en signifikant forskjell, men forskjellen er liten. Totalraden er nest nederste rad og er uthevet med fet skrift. Den viser gjennomsnittsverdien for samtlige fylker for hvert år og endringen fra 2007 til 2011. I tabell 1.3 ser vi at den totale gjennomsnittsverdien har økt med 0.11, fra 3.98 til 4.09. Videre ser vi at Oslo er markert i gult i siste kolonne. Det betyr at det er Oslo som har endret seg mest på denne indeksen fra 2007 til 2011. Det vil si fra en gjennomsnittsverdi 3.94 i 2007 til 4.11 i 2011, altså en økning på 0.17. Nederste rad i siste kolonne viser en Cohens *d* på 0.21 som betyr at endringen i Oslo i perioden 2007 til 2011 er signifikant, men endringen er liten. Dersom endringene eller forskjellene ikke er signifikante, markeres dette med *is* i tabellen istedenfor en Cohens *d*-verdi.

2. Indekser på nasjonalt nivå

Når vi nå skal gå gjennom resultatene begynner vi med hvordan alle elevene i landet på 7. og 10. årstrinn og VG1 har skåret på indeksene i årene 2007 til 2011.

Tabell 2.1 *Indekser nasjonalt nivå 7.trinn. Gjennomsnitt og Standardavvik*

Trivsel med lærer	2007	2008	2009	2010	2011
Gjennomsnitt	3.98	3.98	4.00	4.08	4.09
Standardavvik	0.82	0.81	0.80	0.76	0.76
Sosial trivsel	2007	2008	2009	2010	2011
Gjennomsnitt	4.37	4.35	4.36	4.39	4.39
Standardavvik	0.61	0.62	0.62	0.61	0.61
Mestring	2007	2008	2009	2010	2011
Gjennomsnitt	-	-	-	3.90	3.91
Standardavvik	-	-	-	0.53	0.53
Faglig utfordring	2007	2008	2009	2010	2011
Gjennomsnitt	-	-	-	-	-
Standardavvik	-	-	-	-	-
Elevdemokrati	2007	2008	2009	2010	2011
Gjennomsnitt	3.64	3.62	3.62	3.62	3.63
Standardavvik	0.94	0.95	0.95	0.95	0.95
Fysisk læringsmiljø	2007	2008	2009	2010	2011
Gjennomsnitt	3.17	3.11	3.18	3.24	3.24
Standardavvik	0.96	0.97	0.96	0.96	0.96
Mobbing	2007	2008	2009	2010	2011
Gjennomsnitt	1.43	1.44	1.43	1.43	1.43
Standardavvik	0.88	0.90	0.89	0.89	0.89
Motivasjon	2007	2008	2009	2010	2011
Gjennomsnitt	4.19	4.18	4.17	4.21	4.21
Standardavvik	0.59	0.59	0.59	0.57	0.58
Faglig veiledning	2007	2008	2009	2010	2011
Gjennomsnitt	3.53	3.51	3.49	3.42	3.44
Standardavvik	1.03	1.04	1.03	1.01	1.00
Medbestemmelse	2007	2008	2009	2010	2011
Gjennomsnitt	-	-	-	-	-
Standardavvik	-	-	-	-	-
Karriereveiledning	2007	2008	2009	2010	2011
Gjennomsnitt	-	-	-	-	-
Standardavvik	-	-	-	-	-

Tabell 2.1 viser gjennomsnittsverdiene for samtlige elever på 7. årstrinn på alle indeksene i Skoleporten og for årene 2007 til 2011. Indeksene *Faglig utfordring*, *Medbestemmelse* og *Karriereveiledning* er ikke målt på 7. årstrinn. Det første vi kan

legge merke til at for hver indeks er det ikke stor endring fra år til år. Beregninger gjort av Cohens *d* viser at det ingen endringer fra 2007 til 2011 som er store nok til å kunne si at den er av betydning/signifikante. Videre ser vi at på 7. årstrinn skårer elevene høyt på særlig *Sosial trivsel* og *Motivasjon* og rapporterer lite mobbing. For en nærmere analyse av mobbing i Elevundersøkelsen 2011, se Wendelborg (2011). Elevene på 7 årstrinn skårer lavest på indeksen *Fysisk læringsmiljø* hvor gjennomsnittsverdien ligger på 3.24 i 2011, som er litt over midt på treet.

Tabell 2.2 Indekser nasjonalt nivå 10.trinn. Gjennomsnitt og Standardavvik

Trivsel med lærer	2007	2008	2009	2010	2011
Gjennomsnitt	3.71	3.68	3.68	3.75	3.78
Standardavvik	0.83	0.83	0.83	0.82	0.82
Sosial trivsel	2007	2008	2009	2010	2011
Gjennomsnitt	4.27	4.24	4.24	4.28	4.28
Standardavvik	0.72	0.73	0.74	0.73	0.74
Mestring	2007	2008	2009	2010	2011
Gjennomsnitt	-	-	-	3.81	3.82
Standardavvik	-	-	-	0.68	0.69
Faglig utfordring	2007	2008	2009	2010	2011
Gjennomsnitt	4.03	4.03	4.04	4.09	4.08
Standardavvik	0.97	0.97	0.96	0.92	0.93
Elevdemokrati	2007	2008	2009	2010	2011
Gjennomsnitt	3.16	3.13	3.14	3.19	3.22
Standardavvik	0.99	0.99	0.99	1.01	1.01
Fysisk læringsmiljø	2007	2008	2009	2010	2011
Gjennomsnitt	2.66	2.61	2.69	2.75	2.77
Standardavvik	1.00	1.00	1.00	1.01	1.02
Mobbing	2007	2008	2009	2010	2011
Gjennomsnitt	1.41	1.43	1.42	1.43	1.43
Standardavvik	0.94	0.98	0.96	0.96	0.96
Motivasjon	2007	2008	2009	2010	2011
Gjennomsnitt	3.74	3.72	3.71	3.78	3.79
Standardavvik	0.79	0.79	0.79	0.77	0.77
Faglig veiledning	2007	2008	2009	2010	2011
Gjennomsnitt	3.18	3.11	3.11	3.12	3.15
Standardavvik	1.01	1.01	0.99	0.97	0.96
Medbestemmelse	2007	2008	2009	2010	2011
Gjennomsnitt	2.39	2.33	2.32	2.38	2.39
Standardavvik	0.89	0.90	0.89	0.92	0.92
Karriereveiledning	2007	2008	2009	2010	2011
Gjennomsnitt	3.58	3.56	3.59	3.61	3.63
Standardavvik	1.04	1.06	1.03	1.02	1.03

Tabell 2.2 viser gjennomsnittsverdiene på indeksene i Skoleporten for 10. årstrinn. Heller ikke her er det noen positiv eller negativ utvikling på skåringen på indeksene over tid. Gjennomsnittsverdiene er stabile fra år til år. Elevene på 10. trinn skårer høyt på *Sosial trivsel* og lavest på *Medbestemmelse*.

Tabell 2.3 *Indekser nasjonalt nivå VG1. Gjennomsnitt og Standardavvik*

Trivsel med lærer	2007	2008	2009	2010	2011
Gjennomsnitt	3.74	3.71	3.75	3.82	3.86
Standardavvik	0.73	0.74	0.72	0.72	0.72
Sosial trivsel	2007	2008	2009	2010	2011
Gjennomsnitt	4.32	4.30	4.29	4.33	4.34
Standardavvik	0.67	0.68	0.68	0.66	0.67
Mestring	2007	2008	2009	2010	2011
Gjennomsnitt	-	-	-	3.78	3.80
Standardavvik	-	-	-	0.61	0.60
Faglig utfordring	2007	2008	2009	2010	2011
Gjennomsnitt	4.08	4.09	4.13	4.17	4.21
Standardavvik	0.90	0.90	0.88	0.84	0.83
Elevdemokrati	2007	2008	2009	2010	2011
Gjennomsnitt	3.30	3.27	3.30	3.38	3.42
Standardavvik	0.92	0.93	0.93	0.93	0.91
Fysisk læringsmiljø	2007	2008	2009	2010	2011
Gjennomsnitt	3.11	3.09	3.13	3.20	3.23
Standardavvik	0.88	0.92	0.91	0.91	0.90
Mobbing	2007	2008	2009	2010	2011
Gjennomsnitt	1.31	1.32	1.30	1.31	1.29
Standardavvik	0.82	0.83	0.80	0.80	0.78
Motivasjon	2007	2008	2009	2010	2011
Gjennomsnitt	3.80	3.77	3.79	3.85	3.89
Standardavvik	0.71	0.72	0.71	0.69	0.68
Faglig veiledning	2007	2008	2009	2010	2011
Gjennomsnitt	3.02	3.00	3.06	3.05	3.09
Standardavvik	1.00	0.99	0.64	0.93	0.92
Medbestemmelse	2007	2008	2009	2010	2011
Gjennomsnitt	2.52	2.47	2.51	2.55	2.56
Standardavvik	0.89	0.90	0.90	0.91	0.91
Karriereveiledning	2007	2008	2009	2010	2011
Gjennomsnitt	3.33	3.33	3.37	3.40	3.42
Standardavvik	0.97	0.99	0.98	0.97	0.97

Tabell 2.3 viser at elevene VG1 skårer høyt på *Sosial trivsel* og *Faglig utfordring*, mens de skårer lavest på *Medbestemmelse*. Som for 7 og 10. årstrinn er det ingen signifikante endringer over tid. Men dersom vi ser tabell 2.1 til 2.3 under ett ser vi at

elever på 7. trinn skårer høyere i 2011 på *Trivsel med lærer* enn både hva elever i 10. trinn og VG1, med en Cohens d på henholdsvis 0.39 og 0.31. Dette tilsvarer en signifikant, men liten forskjell. Det betyr at elever på 7. trinn trives bedre med lærer enn både elever på 10. trinn og elever på VG1. Likeledes viser beregninger av Cohens d for *Elevdemokrati* signifikante forskjeller mellom 7. og 10. trinn og 7. trinn og VG1, samt mellom 10. trinn og VG1. Størrelsen på samtlige Cohens d tilsier en liten forskjell. Ved å se på gjennomsnittsverdiene i 2011 ser vi at elever på 7. trinn opplever mer elevdemokrati enn de øvrige elevene, mens elever på VG1 skårer høyere enn elever på 10. trinn.

Videre viser beregninger av Cohens d at elever på 7. trinn skårer høyere på *Fysisk læringsmiljø* enn elever på 10. trinn og VG1. Cohens d er 0.48 mellom både 7. trinn og 10. trinn og VG1. Dette tilsvarer en signifikant som nærmer seg moderat (jfr. tabell 1.2). Når det gjelder *Motivasjon* så er størrelsen på Cohens d så stor at det er snakk om signifikante og moderate forskjeller (jfr. tabell 1.2). Forskjellen på gjennomsnittsverdiene mellom elever på 7. trinn og 10. trinn gir en Cohens d på 0.62, mens forskjellen mellom 7. trinn og VG1 er 0.51. Det er ingen forskjell mellom 10. trinn og VG1 når det kommer til *Motivasjon*. Dette betyr at elever på 7. trinn er klart mer motiverte enn eldre elever på 10. trinn og VG1.

Når det gjelder *Faglig veiledning* skårer elever på 7. trinn også her bedre enn elever på 10. trinn og VG1, med henholdsvis en Cohens d på 0.3 og 0.37. Den siste indeksen som har signifikante forskjeller er *Karriereveiledning*. Elever på 10. trinn skårer signifikant høyere på denne indeksen enn hva elever på VG1 gjør med en Cohens d på 0.21. Denne indeksen er ikke målt på 7. trinn. For de øvrige indeksene er det ingen signifikante forskjeller. Alle beregninger er gjort ut fra resultatene i 2011.

3. Fylkesvise analyser

Dette kapittelet fokuserer på forskjeller mellom fylker og utvikling over tid for 7. og 10. trinn samt VG1. Det anbefales å lese kapittel 1.3 og særlig leseveiledningen for tabeller (se tabell 1.3).

3.1 Trivsel med lærer

Tabell 3.1 *Trivsel med lærer – 7. trinn fordelt på fylke. Gjennomsnitt, endring i gjennomsnitt og Cohens d.*

Trivsel med lærer						
	2007	2008	2009	2010	2011	Endring 2007-2011
1 Østfold	4.05	4.04	4.04	4.12	4.12	0.07
2 Akershus	3.98	4.01	4.03	4.11	4.14	0.16
3 Oslo	3.94	3.98	3.98	4.10	4.11	0.17
4 Hedmark	4.03	4.04	4.09	4.15	4.17	0.14
5 Oppland	4.06	4.09	4.10	4.17	4.13	0.07
6 Buskerud	4.04	4.10	4.05	4.17	4.11	0.07
7 Vestfold	4.00	3.97	3.98	4.10	4.08	0.08
8 Telemark	3.97	4.05	4.00	4.03	4.08	0.11
9 Aust-Agder	3.91	3.89	3.95	3.97	4.04	0.13
10 Vest-Agder	4.01	4.05	4.07	4.07	4.16	0.15
11 Rogaland	3.95	3.96	3.99	4.09	4.09	0.14
12 Hordaland	3.99	3.93	3.96	4.04	4.05	0.06
14 Sogn og Fjordane	4.07	4.00	4.06	4.22	4.20	0.13
15 Møre og Romsdal	3.95	3.95	4.04	4.05	4.07	0.12
16 Sør-Trøndelag	3.92	3.97	3.98	4.04	4.03	0.11
17 Nord-Trøndelag	3.92	3.94	3.99	4.03	4.03	0.11
18 Nordland	3.92	3.85	3.94	3.93	3.98	0.06
19 Troms	3.84	3.86	3.89	4.01	3.96	0.12
20 Finnmark	3.93	3.77	3.85	3.87	3.96	0.03
Total	3.98	3.98	4.00	4.08	4.09	0.11
<i>Cohens d max min</i>	<i>0.28</i>	<i>0.39</i>	<i>0.30</i>	<i>0.47</i>	<i>0.31</i>	<i>0.21</i>

Det er to ting en bør legge merke til i tabell 3.1. For det første skårer elever på 7. trinn i Sogn og Fjordane generelt høyt på indeksen *Trivsel med lærer*, tre av fem år høyest i landet, mens elever på 7. trinn i Finnmark legger seg lavest på indeksen fire av fem år. Forskjellen mellom det fylket som skårer høyest og det som skårer lavest er signifikant i hvert år, men forskjellen og Cohens *d* er liten. For det andre ser vi at

samtligte fylker har en positiv endring fra 2007 til 2011. Den totale gjennomsnittsverdien har økt med 0.11, fra 3.98 til 4.09. Denne totale endringen er riktignok ikke signifikant på nasjonalt nivå. Dette ble rapportert i forrige kapittel hvor det ble vist at ingen av indeksene, verken på 7. eller 10. trinn eller VG1, hadde en signifikant endring fra 2007 til 2011. Imidlertid viser tabell 3.1 at endringen er signifikant, om enn liten, for Oslo, som er det fylket som har størst endring fra 2007 til 2011 med en økning i gjennomsnittsverdi på 0.17 og en Cohens *d* på 0.21.

*Tabell 3.2 Trivsel med lærer – 10. trinn fordelt på fylke. Gjennomsnitt, endring i gjennomsnitt og Cohens *d*.*

Trivsel med lærer						
	2007	2008	2009	2010	2011	Endring 2007-2011
1 Østfold	3.69	3.68	3.66	3.77	3.84	0.15
2 Akershus	3.70	3.69	3.69	3.75	3.74	0.04
3 Oslo	3.74	3.76	3.75	3.79	3.80	0.06
4 Hedmark	3.81	3.66	3.72	3.87	3.82	0.01
5 Oppland	3.77	3.73	3.76	3.78	3.84	0.07
6 Buskerud	3.74	3.78	3.72	3.74	3.88	0.14
7 Vestfold	3.65	3.65	3.64	3.69	3.77	0.12
8 Telemark	3.70	3.61	3.58	3.71	3.78	0.08
9 Aust-Agder	3.55	3.55	3.63	3.73	3.75	0.20
10 Vest-Agder	3.79	3.66	3.70	3.83	3.81	0.02
11 Rogaland	3.66	3.64	3.63	3.67	3.73	0.07
12 Hordaland	3.71	3.64	3.65	3.72	3.73	0.02
14 Sogn og Fjordane	3.78	3.73	3.76	3.96	3.88	0.10
15 Møre og Romsdal	3.65	3.70	3.64	3.72	3.77	0.12
16 Sør-Trøndelag	3.74	3.70	3.72	3.78	3.75	0.01
17 Nord-Trøndelag	3.75	3.69	3.70	3.68	3.76	0.01
18 Nordland	3.66	3.69	3.67	3.73	3.81	0.15
19 Troms	3.69	3.54	3.63	3.60	3.71	0.02
20 Finnmark	3.62	3.60	3.57	3.72	3.70	0.08
Total	3.71	3.68	3.68	3.74	3.78	0.07
<i>Cohens <i>d</i> max min</i>	<i>0.31</i>	<i>0.28</i>	<i>0.23</i>	<i>0.46</i>	<i>0.22</i>	<i>0.22</i>

Tabell 3.2 viser elever på 10. trinnns gjennomsnittsverdier på indeksen *Trivsel med lærer*. Igjen utmerker særlig Sogn og Fjordane seg positivt, mens de to nordligste fylkene veksler mellom å ligge lavest på indeksen. Forskjellen mellom det høyest og lavest skårende fylket er signifikant for hvert år, men verdien på Cohens *d* viser at forskjellen er liten. Aust-Agder er det fylket som har størst endring fra 2007 og denne endringen er signifikant, men svak med en Cohens *d* på 0.22.

Tabell 3.3 *Trivsel med lærer – VG1 fordelt på fylke. Gjennomsnitt, endring i gjennomsnitt og Cohens d.*

Trivsel med lærer						
	2007	2008	2009	2010	2011	Endring 2007-2011
1 Østfold	3.71	3.66	3.74	3.79	3.92	0.21
2 Akershus	3.71	3.65	3.71	3.80	3.84	0.13
3 Oslo	3.72	3.69	3.73	3.80	3.82	0.10
4 Hedmark	3.80	3.70	3.75	3.80	3.84	0.04
5 Oppland	3.69	3.65	3.76	3.80	3.86	0.17
6 Buskerud	3.72	3.70	3.77	3.80	3.83	0.11
7 Vestfold	3.78	3.72	3.73	3.78	3.86	0.08
8 Telemark	3.77	3.69	3.72	3.86	3.81	0.04
9 Aust-Agder	3.68	3.69	3.69	3.72	3.86	0.18
10 Vest-Agder	3.73	3.68	3.72	3.87	3.91	0.18
11 Rogaland	3.79	3.72	3.77	3.86	3.88	0.09
12 Hordaland	3.71	3.74	3.75	3.87	3.84	0.13
14 Sogn og Fjordane	3.82	3.81	3.84	3.87	3.96	0.14
15 Møre og Romsdal	3.74	3.67	3.76	3.78	3.83	0.09
16 Sør-Trøndelag	3.78	3.76	3.83	3.85	3.88	0.10
17 Nord-Trøndelag	3.79	3.85	3.88	3.90	3.87	0.08
18 Nordland	3.77	3.78	3.80	3.86	3.94	0.17
19 Troms	3.64	3.61	3.63	3.75	3.80	0.16
20 Finnmark	3.75	3.57	3.67	3.71	3.87	0.12
Total	3.74	3.71	3.75	3.82	3.86	0.12
<i>Cohens d max min</i>	<i>0.24</i>	<i>0.39</i>	<i>0.35</i>	<i>0.26</i>	<i>0.22</i>	<i>0.29</i>

For VG1 viser tabell 3.3 at det er elever i Nord-Trøndelag og Sogn og Fjordane som skåre best på *Trivsel med lærer*. Igjen er det elever i Finnmark og Troms som legger seg lavest på denne skalaen. Forskjellen mellom høyest og lavest skårende fylke er svakt signifikant for hvert år. Østfold er det fylket med størst endring og denne endringen er svakt signifikant.

3.2 Sosial trivsel

Tabell 3.4 Sosial trivsel – 7. trinn fordelt på fylke. Gjennomsnitt, endring i gjennomsnitt og Cohens d.

	Sosial trivsel					Endring 2007-2011
	2007	2008	2009	2010	2011	
1 Østfold	4.39	4.36	4.38	4.40	4.39	0.00
2 Akershus	4.41	4.40	4.40	4.45	4.45	0.04
3 Oslo	4.38	4.35	4.35	4.41	4.42	0.04
4 Hedmark	4.40	4.37	4.41	4.44	4.39	-0.01
5 Oppland	4.46	4.45	4.46	4.46	4.42	-0.04
6 Buskerud	4.38	4.40	4.34	4.46	4.40	0.02
7 Vestfold	4.38	4.35	4.30	4.37	4.37	-0.01
8 Telemark	4.38	4.41	4.41	4.41	4.41	0.03
9 Aust-Agder	4.32	4.33	4.31	4.34	4.36	0.04
10 Vest-Agder	4.40	4.42	4.42	4.39	4.43	0.03
11 Rogaland	4.38	4.32	4.32	4.35	4.39	0.01
12 Hordaland	4.36	4.32	4.32	4.35	4.37	0.01
14 Sogn og Fjordane	4.40	4.35	4.38	4.45	4.45	0.05
15 Møre og Romsdal	4.32	4.34	4.37	4.35	4.39	0.07
16 Sør-Trøndelag	4.37	4.34	4.36	4.38	4.37	0.00
17 Nord-Trøndelag	4.33	4.37	4.35	4.34	4.36	0.03
18 Nordland	4.30	4.29	4.29	4.29	4.30	0.00
19 Troms	4.25	4.24	4.27	4.32	4.22	-0.03
20 Finnmark	4.20	4.12	4.21	4.26	4.24	0.04
Total	4.37	4.35	4.36	4.39	4.39	0.02
<i>Cohens d max min</i>	<i>0.32</i>	<i>0.50</i>	<i>0.40</i>	<i>0.27</i>	<i>0.36</i>	<i>is</i>

is = ikke signifikant

I tabell 3.4 ser vi at elever på 7. trinn i Oppland skårer svært høyt på indeksen Sosial trivsel. Med en gjennomsnittsverdi på nærmere 4.5 så betyr det at de aller fleste elever trives svært godt på skolen sammen med sine medelever. Elever på 7. trinn fra Finnmark ligger gjennomgående lavest på denne indeksen og forskjellen mellom høyest og lavest skårende fylke er svakt signifikant. Samtidig må vi huske på at gjennomsnittsverdien for elevene i Finnmark ligger rundt 4.2, som tilsier at de også trives svært god på skolen. Når det gjelder utvikling over tid så er det liten endring. Møre og Romsdal er det fylket med størst endring, men endringen i gjennomsnittsverdien er kun på 0.07 fra 2007 til 2011, som tilsier ingen signifikant endring og heller ingen endring i praksis.

Tabell 3.5 Sosial trivsel – 10. trinn fordelt på fylke. Gjennomsnitt, endring i gjennomsnitt og Cohens d.

	Sosial trivsel					Endring 2007-2011
	2007	2008	2009	2010	2011	
1 Østfold	4.27	4.25	4.24	4.30	4.33	0.06
2 Akershus	4.30	4.29	4.28	4.33	4.31	0.01
3 Oslo	4.34	4.30	4.30	4.35	4.30	-0.04
4 Hedmark	4.33	4.28	4.27	4.35	4.31	-0.02
5 Oppland	4.33	4.31	4.27	4.31	4.37	0.04
6 Buskerud	4.30	4.26	4.27	4.26	4.34	0.04
7 Vestfold	4.28	4.22	4.23	4.23	4.26	-0.02
8 Telemark	4.30	4.26	4.19	4.28	4.31	0.01
9 Aust-Agder	4.21	4.17	4.18	4.24	4.31	0.10
10 Vest-Agder	4.31	4.24	4.27	4.35	4.31	0.00
11 Rogaland	4.23	4.20	4.21	4.24	4.25	0.02
12 Hordaland	4.22	4.20	4.19	4.24	4.24	0.02
14 Sogn og Fjordane	4.31	4.27	4.29	4.37	4.33	0.02
15 Møre og Romsdal	4.24	4.26	4.26	4.26	4.27	0.03
16 Sør-Trøndelag	4.27	4.26	4.26	4.26	4.24	-0.03
17 Nord-Trøndelag	4.31	4.27	4.25	4.25	4.26	-0.05
18 Nordland	4.17	4.18	4.14	4.17	4.23	0.06
19 Troms	4.19	4.10	4.14	4.17	4.14	-0.05
20 Finnmark	4.11	4.08	4.15	4.17	4.13	0.03
Total	4.27	4.24	4.24	4.28	4.28	0.01
<i>Cohens d max min</i>	<i>0.32</i>	<i>0.32</i>	<i>0.21</i>	<i>0.28</i>	<i>0.33</i>	<i>is</i>

is = ikke signifikant

Også i tabell 3.5 er det signifikante forskjeller mellom gjennomsnittsverdier på 10. trinn i fylket som skårer høyest på *Sosial trivsel* og fylket(r) som skårer lavest. Forskjellen er signifikant, men svak. Det er særlig de tre nordligste fylkene som skårer lavest, mens det er Oslo og Oppland som kan sies å komme “best” ut. Det er ikke store forskjeller mellom de 17 sørligste fylkene – det er bare rundt en tiendels forskjell i gjennomsnittsverdiene og det ser ut til at de tre nordligste fylkene skiller seg negativt ut. Imidlertid må vi igjen huske på at gjennomsnittsverdien er godt over fire, som indikerer at de aller fleste elever trives på skolen. Når det gjelder endring over tid, så er det ingen signifikante endringer.

Tabell 3.6 Sosial trivsel – VG1 fordelt på fylke. Gjennomsnitt, endring i gjennomsnitt og Cohens *d*.

	Sosial trivsel					Endring 2007-2011
	2007	2008	2009	2010	2011	
1 Østfold	4.34	4.31	4.31	4.34	4.37	0.03
2 Akershus	4.33	4.30	4.31	4.35	4.34	0.01
3 Oslo	4.31	4.26	4.28	4.32	4.30	-0.01
4 Hedmark	4.37	4.31	4.31	4.34	4.32	-0.05
5 Oppland	4.38	4.29	4.33	4.35	4.40	0.02
6 Buskerud	4.30	4.26	4.28	4.31	4.34	0.04
7 Vestfold	4.38	4.33	4.32	4.34	4.36	-0.02
8 Telemark	4.39	4.32	4.32	4.35	4.34	-0.05
9 Aust-Agder	4.26	4.30	4.27	4.27	4.31	0.05
10 Vest-Agder	4.23	4.30	4.26	4.33	4.40	0.17
11 Rogaland	4.32	4.31	4.29	4.34	4.34	0.02
12 Hordaland	4.29	4.27	4.27	4.35	4.32	0.03
14 Sogn og Fjordane	4.36	4.30	4.31	4.34	4.37	0.01
15 Møre og Romsdal	4.32	4.27	4.27	4.29	4.29	-0.03
16 Sør-Trøndelag	4.34	4.34	4.35	4.37	4.34	0.00
17 Nord-Trøndelag	4.36	4.38	4.38	4.36	4.34	-0.02
18 Nordland	4.32	4.30	4.27	4.33	4.33	0.01
19 Troms	4.22	4.23	4.19	4.25	4.31	0.09
20 Finnmark	4.14	4.15	4.18	4.14	4.23	0.09
Total	4.32	4.30	4.29	4.33	4.33	0.01
<i>Cohens d max min</i>	<i>0.37</i>	<i>0.35</i>	<i>0.30</i>	<i>0.33</i>	<i>0.25</i>	<i>0.26</i>

Når det gjelder *Sosial trivsel* for elevene på VG1, viser tabell 3.6 at det er elevene i Finnmark som gjennomgående skårer lavest. Elevene i Finnmark skårer hvert år lavere enn det fylket som skårer høyest, dog er forskjellen liten jfr. verdien på Cohens *d*. Vest-Agder utmerker seg med en klar forbedring sett i forhold til øvrige fylker. Endringen i gjennomsnittsverdiene er 0.17 fra 2007 til 2011 og endringen er signifikant, men liten. For de andre fylkene er det ingen endringer, unntatt en mulig positiv tendens i Finnmark og Troms.

3.3 Mestring

Tabell 3.7 Mestring – 7. trinn fordelt på fylke. Gjennomsnitt, endring i gjennomsnitt og Cohens d.

	Mestring					Endring 2010-2011
	2007	2008	2009	2010	2011	
1 Østfold	-	-	-	3.89	3.93	0.04
2 Akershus	-	-	-	3.97	3.98	0.01
3 Oslo	-	-	-	4.00	4.00	0.00
4 Hedmark	-	-	-	3.86	3.87	0.01
5 Oppland	-	-	-	3.89	3.90	0.01
6 Buskerud	-	-	-	3.94	3.90	-0.04
7 Vestfold	-	-	-	3.86	3.91	0.05
8 Telemark	-	-	-	3.85	3.87	0.02
9 Aust-Agder	-	-	-	3.83	3.86	0.03
10 Vest-Agder	-	-	-	3.85	3.90	0.05
11 Rogaland	-	-	-	3.91	3.91	0.00
12 Hordaland	-	-	-	3.89	3.91	0.02
14 Sogn og Fjordane	-	-	-	3.90	3.92	0.02
15 Møre og Romsdal	-	-	-	3.90	3.92	0.02
16 Sør-Trøndelag	-	-	-	3.90	3.90	0.00
17 Nord-Trøndelag	-	-	-	3.87	3.84	-0.03
18 Nordland	-	-	-	3.79	3.83	0.04
19 Troms	-	-	-	3.85	3.84	-0.01
20 Finnmark	-	-	-	3.80	3.80	0.00
Total	-	-	-	3.90	3.91	0.01
Cohens d max min				0.39	0.37	is

is = ikke signifikant

Indeksen *Mestring* er bare målt i 2010 og 2011 og Tabell 3.7 viser at det på 7. trinn er det elevene i Oslo, med Akershus tett opptil som skiller seg positivt ut. Forskjellen mellom Oslo som skårer høyest og Nordland og Finnmark som skårer lavest på indeksen i henholdsvis 2010 og 2011 er signifikant, men forskjellen er liten. Det er ingen endring fra 2010 til 2011 for noen fylker, selv om Vestfold og Vest-Agder har den største endringen med en økning i gjennomsnittsverdien på 0.05.

Tabell 3.8 Mestring – 10. trinn fordelt på fylke. Gjennomsnitt, endring i gjennomsnitt og Cohens d.

	Mestring					Endring 2010-2011
	2007	2008	2009	2010	2011	
1 Østfold	-	-	-	3.78	3.82	0.04
2 Akershus	-	-	-	3.84	3.84	0.00
3 Oslo	-	-	-	3.89	3.92	0.03
4 Hedmark	-	-	-	3.80	3.77	-0.03
5 Oppland	-	-	-	3.81	3.84	0.03
6 Buskerud	-	-	-	3.82	3.83	0.01
7 Vestfold	-	-	-	3.78	3.83	0.05
8 Telemark	-	-	-	3.78	3.80	0.02
9 Aust-Agder	-	-	-	3.77	3.75	-0.02
10 Vest-Agder	-	-	-	3.78	3.77	-0.01
11 Rogaland	-	-	-	3.81	3.83	0.02
12 Hordaland	-	-	-	3.80	3.81	0.01
14 Sogn og Fjordane	-	-	-	3.88	3.86	-0.02
15 Møre og Romsdal	-	-	-	3.82	3.83	0.01
16 Sør-Trøndelag	-	-	-	3.79	3.79	0.00
17 Nord-Trøndelag	-	-	-	3.76	3.78	0.02
18 Nordland	-	-	-	3.75	3.77	0.02
19 Troms	-	-	-	3.74	3.78	0.04
20 Finnmark	-	-	-	3.72	3.70	-0.02
Total	-	-	-	3.81	3.82	0.01
Cohens d max min				0.24	0.31	is

is = ikke signifikant

På 10. trinn skiller også elevene i Oslo seg positivt ut, mens elevene i Finnmark skårer lavest på indeksen *Mestring*. Forskjellen er svak signifikant. Tabell 3.8 viser ingen endringer fra 2010 til 2011.

Tabell 3.9 *Mestring – VG1 fordelt på fylke. Gjennomsnitt, endring i gjennomsnitt og Cohens d.*

	Mestring					Endring 2010-2011
	2007	2008	2009	2010	2011	
1 Østfold	-	-	-	3.76	3.78	0.02
2 Akershus	-	-	-	3.81	3.84	0.03
3 Oslo	-	-	-	3.87	3.87	0.00
4 Hedmark	-	-	-	3.77	3.74	-0.03
5 Oppland	-	-	-	3.78	3.79	0.01
6 Buskerud	-	-	-	3.77	3.79	0.02
7 Vestfold	-	-	-	3.76	3.80	0.04
8 Telemark	-	-	-	3.73	3.76	0.03
9 Aust-Agder	-	-	-	3.69	3.76	0.07
10 Vest-Agder	-	-	-	3.74	3.77	0.03
11 Rogaland	-	-	-	3.78	3.80	0.02
12 Hordaland	-	-	-	3.80	3.79	-0.01
14 Sogn og Fjordane	-	-	-	3.82	3.83	0.01
15 Møre og Romsdal	-	-	-	3.76	3.80	0.04
16 Sør-Trøndelag	-	-	-	3.80	3.82	0.02
17 Nord-Trøndelag	-	-	-	3.78	3.76	-0.02
18 Nordland	-	-	-	3.76	3.77	0.01
19 Troms	-	-	-	3.74	3.78	0.04
20 Finnmark	-	-	-	3.66	3.76	0.10
Total	-	-	-	3.78	3.80	0.02
<i>Cohens d max min</i>				0.32	0.21	is

is = ikke signifikant

Tabell 3.9 viser at også på VG1 skiller elevene i Oslo ut ved at de skårer høyest på indeksen *Mestring*. I 2010 skårer elevene i Finnmark lavest, men Finnmark er det fylket med størst endring, så i 2011 er det elevene i Hedemark som skårer lavest på *Mestring*. Forskjellen mellom høyest og lavest skårende fylke er svakt signifikant begge år, mens det er ingen signifikante endringer for noen fylker fra 2010 til 2011.

3.4 Faglig utfordring

Tabell 3.10 Faglig utfordring – 10. trinn fordelt på fylke. Gjennomsnitt, endring i gjennomsnitt og Cohens d.

	Faglig utfordring					Endring 2010-2011
	2007	2008	2009	2010	2011	
1 Østfold	4.01	3.99	3.97	4.07	4.10	0.09
2 Akershus	4.07	4.07	4.09	4.10	4.07	0.00
3 Oslo	3.98	4.02	3.99	4.09	4.07	0.09
4 Hedmark	4.06	4.02	4.08	4.18	4.10	0.04
5 Oppland	4.09	4.06	4.10	4.07	4.18	0.09
6 Buskerud	4.12	4.05	4.08	4.10	4.16	0.04
7 Vestfold	4.02	4.04	4.07	4.07	4.10	0.08
8 Telemark	3.92	3.95	3.96	4.00	4.03	0.11
9 Aust-Agder	3.89	3.97	3.99	4.10	4.08	0.19
10 Vest-Agder	4.05	4.05	4.10	4.20	4.17	0.12
11 Rogaland	4.01	4.01	4.06	4.06	4.06	0.05
12 Hordaland	4.00	3.98	3.98	4.03	4.04	0.04
14 Sogn og Fjordane	4.04	3.98	4.03	4.17	4.09	0.05
15 Møre og Romsdal	3.96	4.00	3.99	4.01	4.05	0.09
16 Sør-Trøndelag	4.07	4.09	4.08	4.16	4.07	0.00
17 Nord-Trøndelag	4.11	4.14	4.04	4.10	4.11	0.00
18 Nordland	4.05	4.06	4.02	4.09	4.13	0.08
19 Troms	4.01	3.97	3.95	4.04	4.05	0.04
20 Finnmark	4.00	4.08	4.04	4.10	4.02	0.02
Total	4.03	4.03	4.04	4.09	4.08	0.05
Cohens d max min	0.23	is	is	0.21	is	is

is = ikke signifikant

Det er bare elever på 10. trinn og VG1 som har svart på *Faglig utfordring*. Tabell 3.10 viser gjennomsnittsverdiene på 10. trinn og det er ingen klare mønstre her utover at kanskje Oppland og Vest-Agder skårer høyest på indeksen. Det er ulike fylker som skårer lavest for hvert år og bare en svak signifikant forskjell i 2007 og 2010, mens det er ingen signifikante forskjeller mellom det høyest og lavest skårende fylke de øvrige årene. Det er heller ingen signifikante endringer for noen fylker fra 2007 til 2011. Imidlertid er det Aust-Agder som har størst positiv endring.

Tabell 3.11 *Faglig utfordring – VG1 fordelt på fylke. Gjennomsnitt, endring i gjennomsnitt og Cohens d.*

	Faglig utfordring					Endring 2010-2011
	2007	2008	2009	2010	2011	
1 Østfold	4.10	4.10	4.14	4.16	4.21	0.11
2 Akershus	4.08	4.08	4.14	4.18	4.20	0.12
3 Oslo	4.04	4.02	4.08	4.12	4.16	0.12
4 Hedmark	4.09	4.11	4.10	4.15	4.21	0.12
5 Oppland	4.15	4.08	4.19	4.21	4.21	0.06
6 Buskerud	4.08	4.13	4.15	4.19	4.24	0.16
7 Vestfold	4.13	4.10	4.10	4.22	4.25	0.12
8 Telemark	4.09	4.02	4.08	4.11	4.16	0.07
9 Aust-Agder	4.06	4.09	4.08	4.10	4.19	0.13
10 Vest-Agder	4.04	4.06	4.15	4.23	4.28	0.24
11 Rogaland	4.14	4.13	4.16	4.24	4.26	0.12
12 Hordaland	4.00	4.08	4.09	4.16	4.17	0.17
14 Sogn og Fjordane	4.11	4.12	4.13	4.19	4.24	0.13
15 Møre og Romsdal	4.07	4.06	4.04	4.08	4.10	0.03
16 Sør-Trøndelag	4.11	4.13	4.17	4.19	4.20	0.09
17 Nord-Trøndelag	4.12	4.19	4.25	4.17	4.26	0.14
18 Nordland	4.12	4.17	4.18	4.23	4.28	0.16
19 Troms	3.98	4.07	4.07	4.08	4.15	0.17
20 Finnmark	4.06	4.04	4.08	4.15	4.17	0.11
Total	4.08	4.09	4.13	4.17	4.21	0.13
<i>Cohens d max min</i>	<i>is</i>	<i>is</i>	<i>0.24</i>	<i>is</i>	<i>0.22</i>	<i>0.28</i>

is = ikke signifikant

Heller ikke i for VG1 er kommer det klare mønstre fram i forhold til *Faglig utfordring* i følge tabell 3.11. Det er bare signifikante forskjeller mellom høyest og lavest skårende fylke på *Faglig utfordring* i 2009 og 2011 og disse forskjellene er små. Elever i Møre og Romsdal skårer lavest på indeksen i tre av fem år, men det er få og små forskjeller mellom fylkene. Vest-Agder har en signifikant forbedring på indeksen fra 2007 til 2011.

3.5 Elevdemokrati

Tabell 3.12 *Elevdemokrati – 7. trinn fordelt på fylke. Gjennomsnitt, endring i gjennomsnitt og Cohens d.*

Elevdemokrati						
	2007	2008	2009	2010	2011	Endring 2007-2011
1 Østfold	3.76	3.71	3.67	3.66	3.66	-0.10
2 Akershus	3.70	3.68	3.71	3.72	3.70	0.00
3 Oslo	3.49	3.48	3.44	3.48	3.51	0.02
4 Hedmark	3.72	3.66	3.71	3.73	3.74	0.02
5 Oppland	3.75	3.72	3.74	3.68	3.68	-0.07
6 Buskerud	3.76	3.71	3.70	3.75	3.72	-0.04
7 Vestfold	3.71	3.61	3.58	3.59	3.72	0.01
8 Telemark	3.70	3.77	3.68	3.67	3.68	-0.02
9 Aust-Agder	3.58	3.65	3.47	3.56	3.56	-0.02
10 Vest-Agder	3.65	3.71	3.73	3.70	3.79	0.14
11 Rogaland	3.73	3.70	3.71	3.65	3.69	-0.04
12 Hordaland	3.63	3.55	3.60	3.62	3.59	-0.04
14 Sogn og Fjordane	3.73	3.63	3.73	3.75	3.73	0.00
15 Møre og Romsdal	3.55	3.57	3.64	3.56	3.55	0.00
16 Sør-Trøndelag	3.53	3.59	3.55	3.62	3.62	0.09
17 Nord-Trøndelag	3.59	3.66	3.60	3.58	3.56	-0.03
18 Nordland	3.51	3.41	3.46	3.37	3.47	-0.04
19 Troms	3.38	3.39	3.46	3.52	3.42	0.04
20 Finnmark	3.49	3.51	3.59	3.41	3.52	0.03
Total	3.64	3.62	3.62	3.62	3.63	-0.01
<i>Cohens d max min</i>	<i>0.39</i>	<i>0.41</i>	<i>0.31</i>	<i>0.39</i>	<i>0.34</i>	<i>is</i>

is = ikke signifikant

Tabell 3.12 viser at det er signifikante forskjeller på 7. trinn mellom høyest og lavest skårende fylke hvert år på indeksen *Elevdemokrati*. Cohens *d* viser at disse forskjellene er små. Troms kommer lavest ut i tre av fem år, mens det er flere ulike fylker som skårer høyest de ulike årene. Vest-Agder har en størst endring over tid og denne endringen er positiv, men ikke signifikant.

Tabell 3.13 *Elevdemokrati – 10. trinn fordelt på fylke. Gjennomsnitt, endring i gjennomsnitt og Cohens d.*

	Elevdemokrati					Endring 2007-2011
	2007	2008	2009	2010	2011	
1 Østfold	3.18	3.14	3.07	3.17	3.24	0.06
2 Akershus	3.16	3.20	3.18	3.22	3.23	0.07
3 Oslo	3.14	3.17	3.14	3.15	3.13	-0.01
4 Hedmark	3.26	3.20	3.19	3.29	3.31	0.05
5 Oppland	3.30	3.23	3.26	3.25	3.34	0.04
6 Buskerud	3.24	3.19	3.27	3.25	3.32	0.08
7 Vestfold	3.05	3.09	3.08	3.14	3.23	0.18
8 Telemark	3.25	3.16	3.19	3.23	3.32	0.07
9 Aust-Agder	3.05	3.03	3.01	2.99	3.09	0.04
10 Vest-Agder	3.19	3.13	3.17	3.25	3.27	0.08
11 Rogaland	3.19	3.11	3.16	3.25	3.28	0.09
12 Hordaland	3.10	3.05	3.09	3.11	3.19	0.09
14 Sogn og Fjordane	3.34	3.27	3.20	3.35	3.23	-0.11
15 Møre og Romsdal	3.15	3.18	3.12	3.21	3.24	0.09
16 Sør-Trøndelag	3.13	3.06	3.04	3.18	3.18	0.05
17 Nord-Trøndelag	3.22	3.19	3.24	3.21	3.30	0.08
18 Nordland	3.05	3.05	3.02	3.05	3.16	0.11
19 Troms	3.05	3.02	3.12	3.05	2.99	-0.06
20 Finnmark	2.97	2.99	3.02	3.07	3.02	0.05
Total	3.16	3.13	3.14	3.19	3.22	0.06
<i>Cohens d max min</i>	<i>0.37</i>	<i>0.39</i>	<i>0.27</i>	<i>0.37</i>	<i>0.36</i>	<i>is</i>

is = ikke signifikant

På 10. trinn viser tabell 3.13 at det er Finnmark og Aust-Agder som skårer lavest på *Elevdemokrati*, to av fem år hver. Sogn og Fjordane skårer høyest i tre av fem år og forskjellen mellom høyest og lavest skårende fylke er svakt signifikant hvert år. Elever i Vestfold er de som oppgir størst økning, men økningen er ikke signifikant.

Tabell 3.14 *Elevdemokrati – VG1 fordelt på fylke. Gjennomsnitt, endring i gjennomsnitt og Cohens d.*

Elevdemokrati						
	2007	2008	2009	2010	2011	Endring 2007-2011
1 Østfold	3.20	3.21	3.22	3.26	3.36	0.16
2 Akershus	3.35	3.32	3.39	3.43	3.53	0.18
3 Oslo	3.41	3.31	3.35	3.43	3.41	0.00
4 Hedmark	3.30	3.21	3.27	3.25	3.38	0.08
5 Oppland	3.25	3.22	3.26	3.35	3.38	0.13
6 Buskerud	3.19	3.25	3.20	3.40	3.37	0.18
7 Vestfold	3.39	3.31	3.38	3.40	3.50	0.11
8 Telemark	3.17	3.25	3.22	3.38	3.36	0.19
9 Aust-Agder	3.21	3.21	3.22	3.13	3.34	0.13
10 Vest-Agder	3.21	3.10	3.21	3.38	3.41	0.20
11 Rogaland	3.29	3.31	3.33	3.47	3.49	0.20
12 Hordaland	3.31	3.30	3.26	3.45	3.38	0.07
14 Sogn og Fjordane	3.47	3.42	3.49	3.54	3.66	0.19
15 Møre og Romsdal	3.33	3.22	3.27	3.30	3.36	0.03
16 Sør-Trøndelag	3.30	3.32	3.34	3.42	3.35	0.05
17 Nord-Trøndelag	3.40	3.47	3.55	3.54	3.50	0.10
18 Nordland	3.22	3.20	3.20	3.30	3.36	0.14
19 Troms	3.15	3.05	3.08	3.29	3.36	0.21
20 Finnmark	2.95	2.94	3.05	3.05	3.31	0.36
Total	3.29	3.27	3.29	3.38	3.42	0.13
<i>Cohens d max min</i>	<i>0.57</i>	<i>0.56</i>	<i>0.55</i>	<i>0.53</i>	<i>0.39</i>	<i>0.38</i>

Tabell 3.14 viser et klart mønster i forhold til *Elevdemokrati* rapportert av elever på VG1. Elever i Finnmark skårer konsekvent lavest på denne indeksen, mens elever i Nord-Trøndelag og Sogn og Fjordane skårer gjennomgående relativt høyt på indeksen. Forskjellen mellom elevene i Finnmark og elevene i de høyest skårende fylkene er signifikant og av moderat størrelse i årene 2007 til 2010. I disse årene er Cohens *d* på over 0.5. I 2011 er Cohens *d* redusert til 0.39 og forskjellen er fremdeles signifikant men karakteriseres som liten. Jevnt over ser vi at det er mange fylker som har en relativ stor forbedring i gjennomsnittsverdien på *Elevdemokrati* og aller størst forbedring ser vi i Finnmark hvor gjennomsnittsverdien er økt med 0.36 som er signifikant og med en Cohens *d* på 0.38 karakteriseres økningen som liten (jfr. tabell 1.2).

3.6 Fysisk læringsmiljø

Tabell 3.15 Fysisk læringsmiljø – 7. trinn fordelt på fylke. Gjennomsnitt, endring i gjennomsnitt og Cohens *d*.

	Fysisk læringsmiljø					Endring 2007-2011
	2007	2008	2009	2010	2011	
1 Østfold	3.37	3.22	3.25	3.33	3.31	-0.06
2 Akershus	3.12	3.10	3.14	3.27	3.29	0.17
3 Oslo	3.10	3.05	3.11	3.23	3.20	0.10
4 Hedmark	3.24	3.22	3.30	3.37	3.33	0.09
5 Oppland	3.41	3.31	3.39	3.39	3.43	0.02
6 Buskerud	3.27	3.20	3.21	3.29	3.29	0.02
7 Vestfold	3.21	3.10	3.13	3.18	3.27	0.06
8 Telemark	3.17	3.17	3.20	3.20	3.24	0.07
9 Aust-Agder	3.07	3.12	3.11	3.23	3.11	0.04
10 Vest-Agder	3.36	3.31	3.32	3.36	3.49	0.13
11 Rogaland	3.21	3.18	3.21	3.25	3.30	0.09
12 Hordaland	3.21	3.06	3.15	3.22	3.17	-0.04
14 Sogn og Fjordane	3.36	3.25	3.42	3.50	3.48	0.12
15 Møre og Romsdal	3.10	3.11	3.17	3.16	3.18	0.08
16 Sør-Trøndelag	3.05	3.07	3.14	3.20	3.18	0.13
17 Nord-Trøndelag	3.21	3.09	3.21	3.23	3.17	-0.04
18 Nordland	2.92	2.84	2.90	2.89	2.96	0.04
19 Troms	2.90	2.86	3.06	3.08	3.06	0.16
20 Finnmark	2.97	2.81	3.00	2.92	2.89	-0.08
Total	3.17	3.11	3.17	3.23	3.24	0.07
<i>Cohens d max min</i>	<i>0.54</i>	<i>0.52</i>	<i>0.54</i>	<i>0.64</i>	<i>0.65</i>	<i>is</i>

is = ikke signifikant

Det vi legger merke til i tabell 3.15 er at Cohens *d* er over 0.5 for samtlige år. Det betyr at det er signifikante og moderate forskjeller mellom de fylkene hvor elevene på 7. trinn har skåret høyest på indeksen *Fysisk læringsmiljø* og fylkene der elevene har skåret lavest. Elevene i Oppland, Vest-Agder og Sogn og Fjordane skårer jevnt over høyt på *Fysisk læringsmiljø*, mens elevene i Finnmark og Nordland skårer lavt. Akershus er det fylke som rapporterer størst endring, men endringen er ikke signifikant.

Tabell 3.16 *Fysisk læringsmiljø – 10. trinn fordelt på fylke. Gjennomsnitt, endring i gjennomsnitt og Cohens d.*

	Fysisk læringsmiljø					Endring 2007-2011
	2007	2008	2009	2010	2011	
1 Østfold	2.65	2.54	2.60	2.77	2.73	0.08
2 Akershus	2.70	2.72	2.79	2.83	2.81	0.11
3 Oslo	2.73	2.64	2.74	2.80	2.80	0.07
4 Hedmark	2.80	2.56	2.69	2.82	2.82	0.02
5 Oppland	2.91	2.88	2.89	2.81	2.95	0.04
6 Buskerud	2.73	2.63	2.73	2.71	2.80	0.07
7 Vestfold	2.68	2.62	2.74	2.67	2.74	0.06
8 Telemark	2.62	2.57	2.69	2.76	2.80	0.18
9 Aust-Agder	2.53	2.48	2.74	2.78	2.91	0.38
10 Vest-Agder	2.87	2.71	2.81	2.90	2.92	0.05
11 Rogaland	2.65	2.59	2.64	2.83	2.78	0.13
12 Hordaland	2.59	2.51	2.65	2.64	2.76	0.17
14 Sogn og Fjordane	2.77	2.78	2.81	2.90	2.83	0.06
15 Møre og Romsdal	2.59	2.59	2.67	2.84	2.83	0.24
16 Sør-Trøndelag	2.62	2.68	2.66	2.72	2.75	0.13
17 Nord-Trøndelag	2.70	2.64	2.63	2.69	2.81	0.11
18 Nordland	2.39	2.41	2.40	2.49	2.50	0.11
19 Troms	2.45	2.31	2.48	2.36	2.40	-0.05
20 Finnmark	2.50	2.63	2.66	2.62	2.60	0.10
Total	2.66	2.61	2.69	2.75	2.77	0.11
<i>Cohens d max min</i>	<i>0.54</i>	<i>0.58</i>	<i>0.50</i>	<i>0.57</i>	<i>0.53</i>	<i>0.38</i>

Tabell 3.16 viser at også på 10. trinn er det relativt store forskjeller mellom fylker på indeksen *Fysisk læringsmiljø*. For samtlige år er verdien på Cohens *d* over 0.5 som tilsier signifikante forskjeller av moderat størrelse. Oppland er det fylket som skiller seg ut ved å skåre høyt på variabelen, mens Nordland og Troms skårer lavt. Aust-Agder skiller seg ut som det fylke med størst positiv endring med en økning i gjennomsnittsverdien på 0.38 på *Fysisk læringsmiljø*. Dette er en signifikant økning, men jfr. tabell 1.2 karakteriseres en Cohens *d* på 0.38 (som tilfeldigvis er lik endring i gjennomsnitt) som en liten økning.

Tabell 3.17 *Fysisk læringsmiljø – VG1 fordelt på fylke. Gjennomsnitt, endring i gjennomsnitt og Cohens d.*

	Fysisk læringsmiljø					Endring 2007-2011
	2007	2008	2009	2010	2011	
1 Østfold	3.12	3.05	3.12	3.20	3.30	0.18
2 Akershus	3.09	3.08	3.16	3.25	3.28	0.19
3 Oslo	3.03	3.06	3.06	3.17	3.14	0.11
4 Hedmark	3.09	3.11	3.20	3.23	3.18	0.09
5 Oppland	3.19	3.22	3.34	3.34	3.41	0.22
6 Buskerud	3.10	3.02	3.03	3.16	3.18	0.08
7 Vestfold	3.13	3.07	3.06	3.18	3.21	0.08
8 Telemark	3.24	3.21	3.21	3.18	3.21	-0.03
9 Aust-Agder	3.06	3.15	3.07	3.06	3.13	0.07
10 Vest-Agder	3.01	2.95	3.01	3.20	3.28	0.27
11 Rogaland	3.18	3.12	3.17	3.23	3.33	0.15
12 Hordaland	2.99	2.99	3.06	3.16	3.18	0.19
14 Sogn og Fjordane	3.38	3.27	3.44	3.44	3.50	0.12
15 Møre og Romsdal	3.01	2.94	3.06	3.09	3.10	0.09
16 Sør-Trøndelag	3.14	3.16	3.17	3.23	3.23	0.09
17 Nord-Trøndelag	3.19	3.31	3.30	3.24	3.23	0.04
18 Nordland	3.11	3.11	3.11	3.22	3.23	0.12
19 Troms	3.05	2.97	3.05	3.10	3.17	0.12
20 Finnmark	3.11	3.08	3.01	3.12	3.23	0.12
Total	3.11	3.09	3.13	3.20	3.23	0.12
<i>Cohens d max min</i>	<i>0.47</i>	<i>0.41</i>	<i>0.49</i>	<i>0.43</i>	<i>0.46</i>	<i>0.31</i>

I motsetning til de to foregående tabellene er Cohens *d* verdiene under 0.5 for samtlige år i tabell 3.17. Det betyr at det er signifikante forskjeller mellom høyest lavest skårende fylke på VG1-nivået, men forskjellene er små. Det er ingen fylker som utskiller seg klart negativt med tanke på lave skåre på indeksen, mens elevene i Sogn og Fjordane skåre høyest på *Fysisk læringsmiljø* i fire av fem år. Elever i Vest-Agder rapporterer størst endring fra 2007 til 2011, med en økning i gjennomsnittsverdi på 0.27. Dette er en svak signifikant økning.

3.7 Mobbing på skolen

Tabell 3.18 Mobbing – 7. trinn fordelt på fylke. Gjennomsnitt, endring i gjennomsnitt og Cohens d.

	Mobbing					Endring 2007-2011
	2007	2008	2009	2010	2011	
1 Østfold	1.42	1.43	1.45	1.42	1.46	0.04
2 Akershus	1.38	1.38	1.37	1.36	1.36	-0.02
3 Oslo	1.46	1.46	1.42	1.42	1.44	-0.02
4 Hedmark	1.44	1.45	1.43	1.38	1.44	0.00
5 Oppland	1.41	1.43	1.37	1.46	1.47	0.06
6 Buskerud	1.42	1.44	1.47	1.40	1.43	0.01
7 Vestfold	1.44	1.41	1.47	1.39	1.43	-0.01
8 Telemark	1.46	1.42	1.42	1.47	1.44	-0.02
9 Aust-Agder	1.45	1.51	1.50	1.53	1.46	0.01
10 Vest-Agder	1.47	1.47	1.40	1.42	1.42	-0.05
11 Rogaland	1.42	1.47	1.47	1.45	1.41	-0.01
12 Hordaland	1.39	1.42	1.43	1.43	1.45	0.06
14 Sogn og Fjordane	1.40	1.47	1.43	1.39	1.36	-0.04
15 Møre og Romsdal	1.49	1.45	1.47	1.50	1.43	-0.06
16 Sør-Trøndelag	1.39	1.44	1.42	1.41	1.41	0.02
17 Nord-Trøndelag	1.44	1.44	1.42	1.43	1.49	0.05
18 Nordland	1.44	1.46	1.48	1.50	1.48	0.04
19 Troms	1.44	1.49	1.52	1.51	1.53	0.09
20 Finnmark	1.52	1.59	1.43	1.52	1.44	-0.08
Total	1.43	1.44	1.43	1.43	1.43	0.00
Cohens d max min	is	0.22	is	is	is	is

is = ikke signifikant

Tabell 3.18 viser at på 7. trinn er det få og små forskjeller mellom fylkene når det gjelder *Mobbing på skolen*. Det er bare i 2008 det er signifikante forskjeller mellom fylker. Elever i Akershus utmerker seg ved at de konsekvent skårer lavest på mobbing. Det vil si at de rapporterer minst mobbing. Men som sagt er det få og små forskjeller mellom fylkene. Det er ingen signifikant endring over tid.

Tabell 3.19 Mobbing – 10. trinn fordelt på fylke. Gjennomsnitt, endring i gjennomsnitt og Cohens d.

	Mobbing					Endring 2007-2011
	2007	2008	2009	2010	2011	
1 Østfold	1.38	1.39	1.42	1.41	1.43	0.05
2 Akershus	1.39	1.41	1.38	1.41	1.43	0.04
3 Oslo	1.39	1.40	1.41	1.40	1.39	0.00
4 Hedmark	1.39	1.44	1.39	1.44	1.40	0.01
5 Oppland	1.42	1.41	1.45	1.45	1.41	-0.01
6 Buskerud	1.39	1.47	1.46	1.41	1.43	0.04
7 Vestfold	1.43	1.45	1.42	1.42	1.42	-0.01
8 Telemark	1.44	1.41	1.49	1.43	1.41	-0.03
9 Aust-Agder	1.46	1.42	1.53	1.49	1.44	-0.02
10 Vest-Agder	1.41	1.45	1.35	1.41	1.40	-0.01
11 Rogaland	1.39	1.43	1.41	1.41	1.42	0.03
12 Hordaland	1.39	1.44	1.43	1.42	1.43	0.04
14 Sogn og Fjordane	1.38	1.37	1.39	1.32	1.38	0.00
15 Møre og Romsdal	1.43	1.42	1.43	1.44	1.44	0.01
16 Sør-Trøndelag	1.43	1.45	1.40	1.43	1.48	0.05
17 Nord-Trøndelag	1.43	1.41	1.45	1.48	1.46	0.03
18 Nordland	1.47	1.48	1.48	1.53	1.47	0.00
19 Troms	1.47	1.55	1.47	1.50	1.52	0.05
20 Finnmark	1.42	1.50	1.44	1.41	1.46	0.04
Total	1.41	1.43	1.42	1.43	1.43	0.02
Cohens d max min	is	is	is	0.22	is	is

is = ikke signifikant

Også elevene på 10. trinn rapporterer få og små forskjeller på *Mobbing på skolen*. Det er bare i 2010 at det er signifikant forskjell mellom fylket som skårte høyest og fylket som skårte lavest på indeksen. Denne forskjellen er i tillegg liten. Elevene i Sogn og Fjordane skårer jevnt over lavt på *Mobbing i skolen*, men det er små forskjeller fylker i mellom. Det er ingen signifikant endring fra 2007 til 2011 for noen fylker på indeksen *Mobbing i skolen*.

Tabell 3.20 Mobbing – VG1 fordelt på fylke. Gjennomsnitt, endring i gjennomsnitt og Cohens d.

	Mobbing					Endring 2007-2011
	2007	2008	2009	2010	2011	
1 Østfold	1.29	1.30	1.28	1.30	1.29	0.00
2 Akershus	1.29	1.31	1.29	1.30	1.29	0.00
3 Oslo	1.31	1.33	1.31	1.28	1.31	0.00
4 Hedmark	1.31	1.33	1.33	1.35	1.33	0.02
5 Oppland	1.31	1.36	1.32	1.32	1.29	-0.02
6 Buskerud	1.31	1.32	1.28	1.32	1.30	-0.01
7 Vestfold	1.29	1.28	1.28	1.32	1.31	0.02
8 Telemark	1.30	1.36	1.33	1.31	1.32	0.02
9 Aust-Agder	1.37	1.34	1.31	1.36	1.31	-0.06
10 Vest-Agder	1.38	1.33	1.36	1.30	1.27	-0.11
11 Rogaland	1.31	1.29	1.26	1.29	1.27	-0.04
12 Hordaland	1.29	1.29	1.28	1.27	1.28	-0.01
14 Sogn og Fjordane	1.25	1.28	1.33	1.27	1.24	-0.01
15 Møre og Romsdal	1.32	1.37	1.31	1.36	1.33	0.01
16 Sør-Trøndelag	1.32	1.31	1.30	1.28	1.28	-0.04
17 Nord-Trøndelag	1.31	1.28	1.29	1.29	1.29	-0.02
18 Nordland	1.34	1.37	1.30	1.30	1.30	-0.04
19 Troms	1.38	1.34	1.33	1.35	1.31	-0.07
20 Finnmark	1.40	1.40	1.28	1.40	1.34	-0.06
Total	1.31	1.32	1.30	1.31	1.29	-0.02
Cohens d max min	is	is	is	is	is	is

is = ikke signifikant

På VG1-nivået viser tabell 3.20 ingen signifikant forskjeller mellom fylkene i noen av årene på indeksen *Mobbing i skolen*. Det er heller ingen signifikante endringer fra 2007 til 2010.

3.8 Motivasjon

Tabell 3.21 *Motivasjon – 7. trinn fordelt på fylke. Gjennomsnitt, endring i gjennomsnitt og Cohens d.*

	Motivasjon					Endring 2007-2011
	2007	2008	2009	2010	2011	
1 Østfold	4.24	4.18	4.20	4.23	4.25	0.01
2 Akershus	4.23	4.23	4.22	4.27	4.28	0.05
3 Oslo	4.23	4.24	4.25	4.31	4.31	0.08
4 Hedmark	4.17	4.15	4.19	4.24	4.22	0.05
5 Oppland	4.21	4.20	4.19	4.25	4.21	0.00
6 Buskerud	4.22	4.24	4.20	4.29	4.21	-0.01
7 Vestfold	4.19	4.16	4.13	4.20	4.23	0.04
8 Telemark	4.17	4.20	4.17	4.15	4.19	0.02
9 Aust-Agder	4.15	4.14	4.13	4.17	4.20	0.05
10 Vest-Agder	4.18	4.20	4.21	4.19	4.20	0.02
11 Rogaland	4.20	4.19	4.16	4.20	4.22	0.02
12 Hordaland	4.23	4.17	4.15	4.19	4.18	-0.05
14 Sogn og Fjordane	4.21	4.20	4.17	4.24	4.22	0.01
15 Møre og Romsdal	4.17	4.15	4.16	4.20	4.18	0.01
16 Sør-Trøndelag	4.13	4.14	4.15	4.18	4.16	0.03
17 Nord-Trøndelag	4.12	4.15	4.14	4.18	4.16	0.04
18 Nordland	4.14	4.12	4.11	4.09	4.12	-0.02
19 Troms	4.07	4.09	4.07	4.14	4.08	0.01
20 Finnmark	4.03	3.94	4.02	4.04	4.01	-0.02
Total	4.19	4.18	4.17	4.21	4.21	0.02
<i>Cohens d max min</i>	<i>0.34</i>	<i>0.47</i>	<i>0.36</i>	<i>0.46</i>	<i>0.51</i>	<i>is</i>

is = ikke signifikant

På 7. trinn viser tabell 3.21 at særlig elever i Oslo skiller seg ut ved å skåre høyest på indeksen *Motivasjon* fire av fem år, samtidig som Oslo også har størst endring fra 2007 til 2011. Denne endringen er ikke signifikant. Finnmark er det fylket som skiller seg ut på den andre enden av skalaen og skårer lavest på *Motivasjon* gjennomgående alle år. Forskjellen mellom Oslo og Finnmark er signifikant alle år. Cohens *d* viser at forskjellen kan karakteriseres som liten fram til og med 2010, mens den er moderat i 2011. Det er vanskelig å si om dette er en tendens til økning i forskjell på denne indeksen.

Tabell 3.22 *Motivasjon – 10. trinn fordelt på fylke. Gjennomsnitt, endring i gjennomsnitt og Cohens d.*

	Motivasjon					Endring 2007-2011
	2007	2008	2009	2010	2011	
1 Østfold	3.73	3.72	3.67	3.79	3.85	0.12
2 Akershus	3.75	3.76	3.73	3.78	3.79	0.04
3 Oslo	3.82	3.85	3.84	3.87	3.91	0.09
4 Hedmark	3.74	3.69	3.73	3.81	3.79	0.05
5 Oppland	3.73	3.70	3.72	3.75	3.83	0.10
6 Buskerud	3.84	3.80	3.76	3.82	3.87	0.03
7 Vestfold	3.67	3.68	3.66	3.75	3.77	0.10
8 Telemark	3.68	3.61	3.64	3.72	3.77	0.09
9 Aust-Agder	3.62	3.65	3.66	3.78	3.75	0.13
10 Vest-Agder	3.77	3.66	3.73	3.82	3.83	0.06
11 Rogaland	3.70	3.65	3.66	3.75	3.72	0.02
12 Hordaland	3.73	3.65	3.65	3.71	3.73	0.00
14 Sogn og Fjordane	3.80	3.79	3.72	3.90	3.80	0.00
15 Møre og Romsdal	3.70	3.73	3.69	3.77	3.76	0.06
16 Sør-Trøndelag	3.78	3.75	3.77	3.79	3.75	-0.03
17 Nord-Trøndelag	3.78	3.75	3.71	3.77	3.79	0.01
18 Nordland	3.75	3.72	3.70	3.78	3.78	0.03
19 Troms	3.71	3.64	3.70	3.66	3.74	0.03
20 Finnmark	3.56	3.60	3.64	3.72	3.67	0.11
Total	3.74	3.72	3.71	3.78	3.79	0.05
<i>Cohens d max min</i>	<i>0.36</i>	<i>0.32</i>	<i>0.25</i>	<i>0.32</i>	<i>0.32</i>	<i>is</i>

is = ikke signifikant

Tabell 3.22 viser at også på 10. trinnet er det særlig elever i Oslo som skiller seg positivt ut på indeksen *Motivasjon*, mens Finnmark er det fylket som i fire av fem år skårer lavest på indeksen. Forskjellen mellom høyest og lavest skårende fylke er signifikant, men forskjellen er liten. Aust-Agder er det fylke som har størst endring i *Motivasjon* fra 2007 til 2010, men denne endringen er ikke signifikant.

Tabell 3.23 *Motivasjon – VG1 fordelt på fylke. Gjennomsnitt, endring i gjennomsnitt og Cohens d.*

	Motivasjon					Endring 2007-2011
	2007	2008	2009	2010	2011	
1 Østfold	3.81	3.75	3.79	3.86	3.91	0.10
2 Akershus	3.76	3.71	3.75	3.79	3.87	0.11
3 Oslo	3.85	3.81	3.81	3.88	3.87	0.02
4 Hedmark	3.82	3.76	3.78	3.82	3.88	0.06
5 Oppland	3.77	3.70	3.77	3.82	3.83	0.06
6 Buskerud	3.83	3.79	3.82	3.85	3.92	0.09
7 Vestfold	3.85	3.81	3.78	3.81	3.89	0.04
8 Telemark	3.78	3.77	3.75	3.87	3.90	0.12
9 Aust-Agder	3.75	3.73	3.71	3.73	3.86	0.11
10 Vest-Agder	3.75	3.69	3.75	3.85	3.95	0.20
11 Rogaland	3.80	3.75	3.76	3.85	3.90	0.10
12 Hordaland	3.72	3.78	3.73	3.89	3.87	0.15
14 Sogn og Fjordane	3.83	3.81	3.84	3.83	3.95	0.12
15 Møre og Romsdal	3.80	3.78	3.80	3.84	3.87	0.07
16 Sør-Trøndelag	3.86	3.84	3.86	3.89	3.91	0.05
17 Nord-Trøndelag	3.82	3.87	3.91	3.91	3.92	0.10
18 Nordland	3.85	3.86	3.85	3.95	3.99	0.14
19 Troms	3.74	3.74	3.77	3.82	3.88	0.14
20 Finnmark	3.77	3.63	3.75	3.81	3.83	0.06
Total	3.80	3.77	3.79	3.85	3.89	0.09
<i>Cohens d max min</i>	<i>is</i>	<i>0.33</i>	<i>0.28</i>	<i>0.32</i>	<i>0.23</i>	<i>0.29</i>

is = ikke signifikant

På VG1 nivået, viser tabell 3.23 at elevene i Nord-Trøndelag og Nordland skårer høyest på Motivasjon i to av fem år hver. Tilsvarende skårer elever i Aust-Agder og Finnmark lavest på indeksen to av fem år hver. Forskjellen mellom høyest og lavest skårende fylke er svakt signifikant alle år foruten i 2007. Vest-Agder er det som har størst endring i gjennomsnittsverdien fra 2007 til 2011 med en økning på 0.20. Denne økningen er signifikant, men liten.

3.9 Faglig veiledning

Tabell 3.24 Faglig veiledning – 7. trinn fordelt på fylke. Gjennomsnitt, endring i gjennomsnitt og Cohens *d*.

	Faglig veiledning					Endring 2007-2011
	2007	2008	2009	2010	2011	
1 Østfold	3.55	3.47	3.47	3.36	3.43	-0.12
2 Akershus	3.51	3.53	3.48	3.41	3.45	-0.06
3 Oslo	3.51	3.51	3.48	3.46	3.48	-0.03
4 Hedmark	3.58	3.56	3.50	3.50	3.50	-0.08
5 Oppland	3.60	3.61	3.51	3.47	3.51	-0.09
6 Buskerud	3.63	3.61	3.55	3.55	3.50	-0.13
7 Vestfold	3.59	3.55	3.46	3.44	3.48	-0.11
8 Telemark	3.62	3.61	3.55	3.42	3.47	-0.15
9 Aust-Agder	3.47	3.42	3.44	3.33	3.34	-0.13
10 Vest-Agder	3.47	3.48	3.45	3.33	3.47	0.00
11 Rogaland	3.51	3.51	3.48	3.37	3.41	-0.10
12 Hordaland	3.53	3.46	3.48	3.41	3.43	-0.10
14 Sogn og Fjordane	3.57	3.56	3.59	3.52	3.55	-0.02
15 Møre og Romsdal	3.47	3.45	3.50	3.43	3.43	-0.04
16 Sør-Trøndelag	3.47	3.46	3.44	3.38	3.36	-0.11
17 Nord-Trøndelag	3.53	3.57	3.50	3.40	3.41	-0.12
18 Nordland	3.53	3.51	3.46	3.39	3.42	-0.11
19 Troms	3.55	3.45	3.46	3.41	3.39	-0.16
20 Finnmark	3.61	3.51	3.61	3.46	3.45	-0.16
Total	3.53	3.51	3.49	3.42	3.44	-0.09
Cohens <i>d</i> min max	is	is	is	0.22	0.22	is

is = ikke signifikant

Når det gjelder *Faglig veiledning* på 7. trinn så er det relativt få og små forskjeller mellom fylkene. Aust-Agder er det fylket som skårer lavest på denne indeksen i alle fem år, men det er flere fylker som noen år skårer like lavt. Buskerud er det fylket som markerer seg på den andre enden av skalaen, hvor elevene i det fylket har skåret høyest på *Faglig veiledning* i tre av fem år. Imidlertid ser vi ved hjelp av Cohens *d* - verdiene at forskjellene mellom fylkene er ikke av betydning og ikke signifikant i årene 2007-2009, mens den er svakt signifikant i 2010 og 2011. Troms og Finnmark er fylker som har størst endring i *Faglig veiledning* med en negativ utvikling på 0.16 i gjennomsnittsverdien fra 2007 til 2011. Denne endringen er ikke signifikant.

Tabell 3.25 *Faglig veiledning – 10. trinn fordelt på fylke. Gjennomsnitt, endring i gjennomsnitt og Cohens d.*

	Faglig veiledning					Endring 2007-2011
	2007	2008	2009	2010	2011	
1 Østfold	3.26	3.13	3.18	3.20	3.24	-0.02
2 Akershus	3.13	3.07	3.11	3.11	3.11	-0.02
3 Oslo	3.22	3.18	3.12	3.21	3.20	-0.02
4 Hedmark	3.17	3.05	3.10	3.18	3.17	0.00
5 Oppland	3.18	3.12	3.14	3.07	3.24	0.06
6 Buskerud	3.28	3.22	3.17	3.16	3.24	-0.04
7 Vestfold	3.13	3.08	3.14	3.05	3.19	0.06
8 Telemark	3.21	3.07	3.02	3.03	3.09	-0.12
9 Aust-Agder	3.11	3.04	3.10	3.10	3.12	0.01
10 Vest-Agder	3.20	3.06	3.12	3.16	3.10	-0.10
11 Rogaland	3.16	3.13	3.12	3.08	3.14	-0.02
12 Hordaland	3.14	3.10	3.08	3.10	3.11	-0.03
14 Sogn og Fjordane	3.11	3.03	3.10	3.14	3.24	0.13
15 Møre og Romsdal	3.10	3.09	3.11	3.05	3.07	-0.03
16 Sør-Trøndelag	3.17	3.11	3.08	3.06	3.04	-0.13
17 Nord-Trøndelag	3.19	3.16	3.15	3.09	3.09	-0.10
18 Nordland	3.21	3.15	3.17	3.16	3.19	-0.02
19 Troms	3.24	3.07	3.08	3.13	3.10	-0.14
20 Finnmark	3.20	3.21	3.21	3.23	3.07	-0.13
Total	3.18	3.11	3.12	3.12	3.15	-0.03
<i>Cohens d max min</i>	<i>is</i>	<i>is</i>	<i>is</i>	<i>0.20</i>	<i>0.21</i>	<i>is</i>

is = ikke signifikant

Heller ikke på 10. trinn er det store forskjeller mellom fylker på indeksen *Faglig veiledning*. Buskerud og Finnmark skårer gjennomgående høyt på indeksen, utenom i år 2011 for Finnmarks del, mens det er Telemark, Møre og Romsdal og Sør-Trøndelag som gjennomgående skårer lavt på *Faglig veiledning*. Forskjellen mellom høyest skårende og lavest skårende fylke er bare signifikant i 2010 og 2011 og da karakteriseres forskjellen som liten. Troms er det fylket med størst endring i fra 2007 til 2011, med en reduksjon i gjennomsnittsverdien på 0.14. Dette er ikke en signifikant endring.

Tabell 3.26 *Faglig veiledning – VG1 fordelt på fylke. Gjennomsnitt, endring i gjennomsnitt og Cohens d.*

	Faglig veiledning					Endring 2007-2011
	2007	2008	2009	2010	2011	
1 Østfold	3.03	3.04	3.06	3.05	3.17	0.14
2 Akershus	2.99	2.98	3.03	3.06	3.10	0.11
3 Oslo	3.07	3.08	3.11	3.11	3.14	0.07
4 Hedmark	2.95	2.91	3.07	3.10	3.08	0.13
5 Oppland	2.96	2.93	3.07	3.04	3.19	0.23
6 Buskerud	3.02	3.01	3.05	3.02	3.09	0.07
7 Vestfold	3.09	3.02	3.06	3.09	3.14	0.05
8 Telemark	2.97	2.97	2.98	2.94	2.99	0.02
9 Aust-Agder	2.91	2.94	3.03	3.01	3.08	0.17
10 Vest-Agder	3.04	3.00	3.07	3.07	3.12	0.08
11 Rogaland	3.08	3.05	3.15	3.10	3.12	0.04
12 Hordaland	2.90	2.94	2.94	2.94	3.00	0.10
14 Sogn og Fjordane	3.04	2.99	3.02	3.11	3.16	0.12
15 Møre og Romsdal	2.98	2.96	3.02	3.02	3.08	0.10
16 Sør-Trøndelag	3.03	3.01	3.02	3.03	3.00	-0.03
17 Nord-Trøndelag	3.10	3.11	3.19	3.05	2.99	-0.11
18 Nordland	3.08	3.11	3.12	3.09	3.12	0.04
19 Troms	2.90	2.91	2.98	3.00	2.96	0.06
20 Finnmark	3.00	2.99	3.04	3.04	3.24	0.24
Total	3.02	3.00	3.06	3.05	3.09	0.07
<i>Cohens d max min</i>	<i>0.20</i>	<i>0.20</i>	<i>0.26</i>	<i>is</i>	<i>0.28</i>	<i>0.23</i>

is = ikke signifikant

Tabell 3.26 viser at det er særlig elever på VG1 i Hordaland og Troms som gjennomsnittlig skårer lavest på indeksen *Faglig veiledning*. Nord-Trøndelag skårer høyest i 2007-2009, men har en relativ klar reduksjon i 2010 og 2011. Forskjellene mellom fylkene er svak signifikant i alle år unntatt i 2010, hvor det ikke er funnet signifikante forskjeller. I 2011 får Finnmark en økning og er det fylket med størst endring i gjennomsnittsverdi i perioden 2007 til 2011 med en økning på 0.24. Dette er en signifikant økning, om enn liten med en Cohens *d* verdi på 0.23.

3.10 Medbestemmelse

Tabell 3.27 *Medbestemmelse – 10. trinn fordelt på fylke. Gjennomsnitt, endring i gjennomsnitt og Cohens d.*

	Medbestemmelse					Endring 2007-2011
	2007	2008	2009	2010	2011	
1 Østfold	2.40	2.37	2.35	2.42	2.50	0.10
2 Akershus	2.37	2.30	2.33	2.39	2.37	0.00
3 Oslo	2.54	2.49	2.48	2.53	2.46	-0.08
4 Hedmark	2.50	2.34	2.38	2.43	2.37	-0.13
5 Oppland	2.39	2.41	2.39	2.41	2.48	0.09
6 Buskerud	2.42	2.43	2.38	2.40	2.46	0.04
7 Vestfold	2.28	2.26	2.26	2.32	2.40	0.12
8 Telemark	2.43	2.31	2.28	2.31	2.34	-0.09
9 Aust-Agder	2.24	2.14	2.26	2.33	2.34	0.10
10 Vest-Agder	2.37	2.27	2.26	2.35	2.36	-0.01
11 Rogaland	2.40	2.36	2.31	2.39	2.40	0.00
12 Hordaland	2.31	2.23	2.24	2.30	2.29	-0.02
14 Sogn og Fjordane	2.47	2.42	2.46	2.50	2.54	0.07
15 Møre og Romsdal	2.27	2.28	2.24	2.27	2.26	-0.01
16 Sør-Trøndelag	2.43	2.34	2.28	2.36	2.40	-0.03
17 Nord-Trøndelag	2.44	2.41	2.37	2.38	2.41	-0.03
18 Nordland	2.39	2.30	2.29	2.32	2.39	0.00
19 Troms	2.34	2.18	2.24	2.25	2.21	-0.13
20 Finnmark	2.26	2.30	2.31	2.38	2.26	0.00
Total	2.39	2.33	2.32	2.37	2.38	-0.01
<i>Cohens d max min</i>	<i>0.32</i>	<i>0.39</i>	<i>0.27</i>	<i>0.29</i>	<i>0.37</i>	<i>is</i>

is = ikke signifikant

Det er bare elever på 10. trinn og VG1 som har svart på indeksen *Medbestemmelse*. På 10. trinn viser tabell 3.27 at særlig elever i Oslo skårer relativt høyt på indeksen. Imidlertid ser vi at gjennomsnittsverdiene ligger på to-tallet og er den indeksen hvor elevene skårer lavest (jfr. tabell 2.1-2.3). I 2007 og 2008 er det elever i Aust-Agder som skårer lavest på *Medbestemmelse*, mens dette er tilfelle for elever i Troms i 2009 til 2011. Forskjellen mellom høyest og lavest skårende fylker er signifikant, men forskjellen er liten ifølge Cohens *d*-verdiene. Det er ingen signifikante forskjeller over tid for noen av fylkene, men Hedmark og Troms er det fylke med størst endring, med en reduksjon på 0.14 i gjennomsnittsverdien fra 2007 til 2011.

Tabell 3.28 Medbestemmelse – VG1 fordelt på fylke. Gjennomsnitt, endring i gjennomsnitt og Cohens d.

	Medbestemmelse					Endring 2007-2011
	2007	2008	2009	2010	2011	
1 Østfold	2.44	2.41	2.50	2.46	2.62	0.18
2 Akershus	2.53	2.48	2.50	2.55	2.68	0.15
3 Oslo	2.54	2.53	2.64	2.66	2.63	0.09
4 Hedmark	2.71	2.54	2.58	2.68	2.69	-0.02
5 Oppland	2.49	2.44	2.52	2.53	2.58	0.09
6 Buskerud	2.51	2.44	2.45	2.49	2.47	-0.04
7 Vestfold	2.60	2.53	2.52	2.59	2.64	0.04
8 Telemark	2.48	2.47	2.47	2.55	2.52	0.04
9 Aust-Agder	2.42	2.40	2.39	2.46	2.49	0.07
10 Vest-Agder	2.44	2.35	2.42	2.56	2.58	0.14
11 Rogaland	2.47	2.44	2.57	2.56	2.53	0.06
12 Hordaland	2.52	2.45	2.46	2.53	2.46	-0.06
14 Sogn og Fjordane	2.57	2.58	2.55	2.62	2.67	0.10
15 Møre og Romsdal	2.44	2.39	2.47	2.48	2.53	0.09
16 Sør-Trøndelag	2.55	2.49	2.50	2.54	2.45	-0.10
17 Nord-Trøndelag	2.58	2.58	2.64	2.59	2.52	-0.06
18 Nordland	2.63	2.62	2.58	2.55	2.52	-0.11
19 Troms	2.46	2.40	2.38	2.45	2.42	-0.04
20 Finnmark	2.53	2.42	2.37	2.42	2.61	0.08
Total	2.52	2.47	2.51	2.55	2.56	0.04
<i>Cohens d max min</i>	<i>0.34</i>	<i>0.30</i>	<i>0.30</i>	<i>0.28</i>	<i>0.30</i>	<i>0.20</i>

På VG1-nivået, viser tabell 3.28 at det er elever i Hedemark som skårer høyest på *Medbestemmelse* tre av fem år, mens det er fire fylker som varierer mellom å skåre lavest på indeksen. Forskjellen mellom fylkene er svakt signifikant for samtlige år. Østfold er det fylket som rapporterer med størst økning i *Medbestemmelse* og denne økningen er signifikant, men svak.

3.11 Karriereveiledning

Tabell 3.29 Karriereveiledning – 10. trinn fordelt på fylke. Gjennomsnitt, endring i gjennomsnitt og Cohens d.

	Karriereveiledning					Endring 2007-2011
	2007	2008	2009	2010	2011	
1 Østfold	3.63	3.59	3.58	3.72	3.65	0.02
2 Akershus	3.56	3.52	3.62	3.64	3.63	0.07
3 Oslo	3.51	3.51	3.54	3.59	3.62	0.11
4 Hedmark	3.73	3.58	3.64	3.73	3.77	0.04
5 Oppland	3.68	3.66	3.70	3.70	3.73	0.05
6 Buskerud	3.71	3.61	3.62	3.52	3.66	-0.05
7 Vestfold	3.47	3.56	3.61	3.62	3.69	0.22
8 Telemark	3.60	3.54	3.56	3.56	3.56	-0.04
9 Aust-Agder	3.59	3.57	3.55	3.66	3.64	0.05
10 Vest-Agder	3.65	3.45	3.57	3.63	3.63	-0.02
11 Rogaland	3.61	3.63	3.65	3.62	3.65	0.04
12 Hordaland	3.47	3.43	3.49	3.50	3.51	0.04
14 Sogn og Fjordane	3.68	3.65	3.64	3.77	3.71	0.03
15 Møre og Romsdal	3.56	3.62	3.58	3.57	3.63	0.07
16 Sør-Trøndelag	3.50	3.56	3.55	3.53	3.53	0.03
17 Nord-Trøndelag	3.72	3.62	3.68	3.68	3.61	-0.11
18 Nordland	3.54	3.53	3.54	3.62	3.61	0.07
19 Troms	3.58	3.54	3.55	3.61	3.63	0.05
20 Finnmark	3.45	3.59	3.55	3.70	3.60	0.15
Total	3.58	3.56	3.59	3.61	3.63	0.05
<i>Cohens d max min</i>	<i>0.27</i>	<i>0.22</i>	<i>0.20</i>	<i>0.27</i>	<i>0.26</i>	<i>0.21</i>

Når det gjelder *Karriereveiledning* på 10. trinn er det særlig Hedemark og Oppland og til dels Sogn og Fjordane som gjennomgående skårer høyt på indeksen. Hordaland på sin side skårer gjennomgående lavest siden 2008. Forskjellen mellom fylkene er signifikant for hvert år, men forskjellen er liten. Elever på 10. trinn i Vestfold rapporterer om størst endring siden 2007 og denne økningen er svakt signifikant.

Tabell 3.30 *Karriereveiledning – VG1 fordelt på fylke. Gjennomsnitt, endring i gjennomsnitt og Cohens d.*

	Karriereveiledning					Endring 2007-2011
	2007	2008	2009	2010	2011	
1 Østfold	3.29	3.35	3.36	3.40	3.46	0.17
2 Akershus	3.30	3.31	3.36	3.39	3.44	0.14
3 Oslo	3.34	3.29	3.40	3.42	3.44	0.10
4 Hedmark	3.38	3.36	3.37	3.40	3.39	0.01
5 Oppland	3.36	3.35	3.46	3.45	3.49	0.13
6 Buskerud	3.29	3.38	3.39	3.36	3.34	0.05
7 Vestfold	3.36	3.34	3.44	3.41	3.42	0.06
8 Telemark	3.27	3.32	3.32	3.33	3.27	0.00
9 Aust-Agder	3.28	3.38	3.31	3.33	3.40	0.12
10 Vest-Agder	3.35	3.27	3.33	3.38	3.45	0.10
11 Rogaland	3.42	3.38	3.46	3.49	3.50	0.08
12 Hordaland	3.27	3.27	3.27	3.35	3.35	0.08
14 Sogn og Fjordane	3.44	3.37	3.50	3.48	3.48	0.04
15 Møre og Romsdal	3.31	3.29	3.32	3.33	3.37	0.06
16 Sør-Trøndelag	3.32	3.35	3.37	3.45	3.35	0.03
17 Nord-Trøndelag	3.40	3.50	3.51	3.49	3.47	0.07
18 Nordland	3.27	3.34	3.33	3.44	3.38	0.11
19 Troms	3.26	3.20	3.25	3.30	3.41	0.15
20 Finnmark	3.25	3.20	3.30	3.27	3.46	0.21
Total	3.33	3.33	3.37	3.40	3.41	0.08
<i>Cohens d max min</i>	<i>0.20</i>	<i>0.31</i>	<i>0.27</i>	<i>0.23</i>	<i>0.23</i>	<i>0.21</i>

Tabell 3.30 viser at elever på VG1 i Nord-Trøndelag skårer gjennomgående høyt og høyest i tre av fem år på indeksen *Karriereveiledning*. Troms og Finnmark skårer lavest på indeksen i årene 2007 til 2010, men begge fylkene har en klar økning i gjennomsnittsverdi på indeksen i 2011. Finnmark er det fylket med størst økning fra 2007 til 2011 med en Cohens *d* på 0.21. Forskjellen mellom høyest og lavest skårende fylke på *Karriereveiledning* er svak signifikant for hvert år.

4. Oppsummering

På nasjonalt nivå viser analysene at det er ingen klare utviklingstrekk fra år til år for indeksene i Skoleporten. På 7. trinn skårer elevene høyt på særlig *Sosial trivsel* og *Motivasjon* og rapporterer lite mobbing. Også på 10. trinn skårer elevene høyt på *Sosial trivsel* og rapporterer om lite mobbing. Elevene på VG1 rapporterer også om lite mobbing og de skårer høyt på *Sosial trivsel* og *Faglig utfordring*. Når det gjelder indekser hvor elevene skårer lavt, er det særlig *Fysisk læringsmiljø* og *Medbestemmelse*. Elevene på 10. trinn har gjennomsnittsverdier på to-tallet på *Fysisk Læringsmiljø* og dette er også tilfelle på *Medbestemmelse* for både 10. trinn og VG1. *Medbestemmelse* er ikke målt på 7. trinn. Når gjennomsnittsverdiene ligger på to-tallet betyr det at i forhold til *Fysisk læringsmiljø* så samles elevene (på 10. trinn) rundt litt fornøyd og ganske fornøyd på følgende skala: Svært fornøyd (5) – Fornøyd (4) - Ganske fornøyd (3) - Litt fornøyd (2) - Ikke særlig fornøyd (1). Når det gjelder *Medbestemmelse* samler elevene seg rundt at de har medbestemmelse (se kap. 1.1.10) i mellom *I svært få fag* og *I noen fag*.

Videre reduseres *Trivsel med lærer* fra 7. trinn til 10. trinn og VG1 og elever på 7. trinn er klart mer motiverte enn eldre elever på 10. trinn og VG1. Elever på 7. trinn skårer også høyere på *Fysisk læringsmiljø* enn elever på 10. trinn og VG1. Elever på 7. trinn opplever mer elevdemokrati enn de øvrige elevene, mens elever på VG1 skårer høyere enn elever på 10. trinn på *Elevdemokrati*. Når det gjelder *Faglig veiledning* skårer elever på 7. trinn også her bedre enn elever på 10. trinn og VG1, mens elever på 10. trinn skårer høyere enn elever på VG1 på indeksen *Karriereveiledning*.

Gjennomgangen av resultatene på fylkesnivå fokuserer mye på forskjeller mellom fylker. Det er signifikante forskjeller mellom fylker på nesten samtlige indekser, med unntak av *Mobbing på skolen* og delvis *Faglig veiledning* og *Faglig utfordring*. Størst forskjell mellom fylkene er det på indeksen *Fysisk Læringsmiljø* som gjelder særlig for 7. og 10. trinn. Det kan se ut til at det er noen fylker som ofte skårer høyt mens andre skårer lavt på de elleve indeksene. Finnmark er et fylke som ofte skårer lavt på indeksene, men samtidig må vi også få med oss at på VG1-nivået så er det Finnmark som har størst forbedring på fire av elleve indekser. Vest-Agder har størst endring på fem av elleve indekser på VG1-nivået (dog en er i negativ retning). På 10. trinn er det Aust-Agder som har størst forbedring på fem av elleve indekser, mens Vestfold har størst forbedring på tre. På 7. trinn er det ingen fylker som skiller seg ut.

LITTERATUR

Cohen, J. (1988). *Statistical power analysis for the behavioral sciences*. 2 utg. New York: Psychology Press.

Wendelborg, C. (2011). *Mobbing, diskriminering og uro i klasserommet. Analyse av Elevundersøkelsen 2011*. Rapport. Trondheim: NTNU Samfunnsforskning

ISBN 978-82-7570-245-4

Dragvoll Allé 38 B
7491 Trondheim
Norway

Tel: 73 59 63 00
Fax: 73 59 66 24

 NTNU
Samfunnsforskning AS